

NEMZETI SZOCIÁLPOLITIKAI INTÉZET

EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-00001

„A SZOCIÁLIS ÁGAZAT MÓDSZERTANI ÉS INFORMÁCIÓS RENDSZEREINEK
MEGÚJÍTÁSA” C. KIEMELT PROJEKT

Nevelőszülők kiválasztására, vizsgálatára és felülvizsgálatára, kockázatalapú ellenőrzésére vonatkozó irányelv

*Készült a gyermekvédelemben dolgozó pszichológus és szociális munkás szakemberek műhelymunkája
és módszertani ajánlásai alapján*

EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-0001 kiemelt projekt
Nemzeti Szociálpolitikai Intézet
Székhely: 1138 Budapest, Váci út 191.
Telephely: 1135 Budapest, Szegedi út 54. I. emelet
Honlap: www.szgyf.gov.hu

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tartalom

I. A nevelőszülői hivatásra jelentkezők alkalmasságának vizsgálata.....	4
I. 1. A nevelőszülői alkalmasság vizsgálatának eljárásrendje	4
I. 1.1 Jelentkezés.....	5
I. 1.2 Team-meghallgatás	6
I. 1.3 Nyilatkozatok, igazolások átadása.....	7
I. 1.4 Egészségügyi alkalmasság	9
I. 1.5 Környezettanulmány.....	10
I. 1.5.1 Környezettanulmány készítésének indokoltsága	11
I. 1.6 Pszichológiai alkalmasság	11
I. 1.7 Az alkalmassági vizsgálat lezárása	16
I. 1.2 Speciális esetek.....	16
I. 1.2.1 Kis kórkép a jelentkezőnél.....	16
I. 1.2.2 Egyértelmű örökbefogadói motiváció	16
I. 1.2.3 Átjelentkező nevelőszülő.....	17
II. A nevelőszülő alkalmasságának háromévenkénti felülvizsgálata.....	17
II. 1. A felülvizsgálat menete:.....	18
II. 2. A felülvizsgálathoz felhasznált dokumentumok csoportja	18
III. Rendkívüli nevelőszülői alkalmassági felülvizsgálat	19
III. 1. A vizsgálat lehetséges okai.....	19
III. 2. A felülvizsgálat kezdeményezője	21
III. 4. Értesítések rendje	22
IV. A nevelőszülő ellenőrzése.....	23
V. Újszülöttek elhelyezése.....	24
VI. Pszichológus státusz szükségessége a nevelőszülői hálózatban.....	25
Melléklet	27
Orientáló kérdések a nevelőszülők kiválasztásához	27
Segítő beszélgetés a nevelőszülői ellátásban	30
A jelentkezéshez szükséges dokumentumok jegyzéke.....	33
Jelentkezési lap.....	34

Adatkezelésről szóló tájékoztató	36
Környezettanulmány.....	37
Nyilatkozat a lakás tulajdonviszonyairól.....	45
Nyilatkozat főbérő hozzájárulásáról.....	47
Nyilatkozat a fennálló hitel, illetve közüzemi díjtartozásról	48
Felkérő levél házi orvos részére az egészségügyi alkalmasság megállapítására	50
Hozzájáruló nyilatkozatok a házi orvosi vélemény kéréséhez	51
Házi orvosi vélemények	53
Házastárs/élettárs hozzájáruló nyilatkozata a nevelőszülői tevékenység folytatásához.....	57
Jelentkező nyilatkozata büntetlen előéletéről.....	58
Nyilatkozat korábbi működtetőnél való nevelőszülői jogviszonyról	60
Szakmai vélemény kérése előző működtetőtől	61
Hozzájáruló nyilatkozat a gyermekjóléti központ véleményének bekéréséhez	62
Véleménykérő levél a Család- és Gyermekjóléti Központ részére	63
Adatlap a nevelőszülők 3 éves felülvizsgálatához	64
A nevelőszülők jelentkezésének, alkalmassági vizsgálatának folyamatábrája	73
A nevelőszülők háromévenkénti alkalmassági felülvizsgálatának folyamatábrája	74
A nevelőszülők rendkívüli alkalmassági felülvizsgálatának folyamatábrája	75

I. A nevelőszülői hivatásra jelentkezők alkalmasságának vizsgálata

A nevelőszülővé válás folyamata szorosan összefügg a toborzással, a nevelőszülői tevékenységről szóló információk átadásának, megszerzésének módjával. Ezért szükségesnek tartjuk, hogy a nevelőszülői hálózatot működtetők széles körben, több csatornán tegyék lehetővé az érdeklődők számára, hogy elegendő információt szerezzenek, majd azt mérlegelve, családjuk körében meghozhassák alapvető döntésüket.

A tájékoztatás ajánlott módjai:

- weblapon, vagy weboldalon történő tájékoztatás
- kiadvány a nevelőszülői hálózat működéséről (leporelló, füzet)
- szórólap, mely rövid tájékoztatóval felhívja a figyelmet a nevelőszülői tevékenység feltételeire, előnyeire, nehézségeire, és elérhetőséget tartalmaz
- részletes tájékoztató levél, mely érdeklődés esetén megküldésre / átadásra kerül
- ügyfélszolgálat, ügyelet keretében, szakember általi szóbeli tájékoztatás, ahol egyúttal információt adnak az érdeklődő számára a nevelőszülői alkalmasság vizsgálatának folyamatáról, a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony létesítésének feltételeiről, a nevelőszülővé válás folyamatának menetéről
- minden esetben szükséges felhívni a jelentkezők figyelmét adataik kezelésére – módja lehet az érdeklődés során, illetve a honlapon való tájékoztatás, pl. *írásos jelentkezésével hozzájárul személyes adatainak kezeléséhez*

A szórólapokat célszerű közintézményekben (iskolákban, óvodákban, közösségi házakban, gyermekorvosi rendelőkben, polgármesteri hivatalokban), egyházi intézményekben, plébániákon elhelyezni.

Jó gyakorlatként javasoljuk, hogy a nevelőszülői tanácsadók működési területükön, lakossági fórumokhoz, iskolai rendezvényekhez illeszkedően tartsanak tájékoztató előadásokat. Szervezhető célzottan meghirdetett lakossági fórum is, vagy fórum sorozat (roadshow) szakemberek, gyakorló nevelőszülők, nevelt gyermekek, kikerült fiatal felnőttek bevonásával.

I. 1. A nevelőszülői alkalmasság vizsgálatának eljárásrendje

Az alkalmassági vizsgálat többlépcsős folyamat. Ebből az alapelvből kiindulva foglalmaztuk meg legfontosabb célunkat, ami nem más, mint egy olyan toborzási-kiválasztási folyamat kialakítása, amely biztosítja a megfelelő / alkalmas nevelőszülő kiválasztását. A leendő nevelőszülők kiválasztásának folyamatában az alábbiakban részletezett lépésekre kerül sor.

I. 1.1 Jelentkezés

A jelentkezés történhet személyesen, telefonon vagy e-mailben. A nevelőszülői feladat ellátásával, az alkalmassági feltételekkel kapcsolatos tájékoztatás mellett szükséges a jelentkező figyelmét felhívni arra, hogy legfontosabb személyes adatai az alkalmassági vizsgálat folyamatának elindításához feljegyzésre kerülnek.

Törekedni kell arra, hogy az alapvető alkalmassági kritériumokat már ekkor számba vegyük (életkor, lakáskörülmények, saját gyermekek száma). Ezek az objektív adatok kiinduló pontként szolgálnak a folyamat folytatásához. Amennyiben az érdeklődő körülményei, illetve élethelyzete egyértelműen kizárja a nevelőszülői feladatvállalást, abban az esetben tájékoztatni kell arról, hogy jelentkezését nem tudjuk elfogadni.

A telefonon, elektronikus úton, vagy személyesen történő előzetes tájékoztatáskor fel kell hívni a jelentkező figyelmét arra, hogy jelentkezési szándékát írásban erősítse meg; továbbá tájékoztatni arról, hogy írásos jelentkezésével hozzájárul személyes adatainak kezeléséhez. A jelentkezés tartalmazzon egy önéletrajzot, rövid leírást a családjáról, motivációs levelet és információt arról, hogy végzett-e már nevelőszülői tevékenységet jelentkezését megelőzően.

Az írásbeli jelentkezés időpontját és a főbb személyi adatokat (név, lakcím, elérhetőség, születési idő) nyilvántartásba kell venni. Az írásbeli jelentkezést megelőzően az érdeklődőkről csak személyes adatokat *nem* tartalmazó nyilvántartás vezethető – pl. érdeklődő neme, családi állapota stb.

A jelentkezést követően haladéktalanul, de legkésőbb 8 napon belül a jelentkezőt értesíteni kell arról, hogy jelentkezését a működtető befogadta, nyilvántartásba vette és megkezdte a nevelőszülővé válás folyamatának ügyintézését. Amennyiben az érdeklődés folyamatában még nem történt meg, ekkor a tájékoztató levélhez szükséges mellékelni a részletes tájékoztatást a nevelőszülővé válás kritériumairól és folyamatáról, valamint a jelentkező adatkezeléshez történő hozzájárulása érdekében a tájékoztatás adatkezelésről című nyomtatványt (lásd 5. sz. melléklet).

Ha a jelentkező korábban már állt más működtetővel nevelőszülői jogviszonyban, a jelentkezéstől számított nyolc napon belül elektronikus úton meg kell keresni a korábbi működtetőt, hogy küldje meg szakmai véleményét a jelentkező nevelőszülőként a gyermekekkel szemben tanúsított magatartásáról, bánásmódjáról, a gyermekek gyermekvédelmi gyámjával, szükség esetén vér szerinti családjával, a nevelési-oktatási intézményével, az egészségügyi ellátást nyújtóval és a működtetővel való együttműködéséről, valamint a nevelőszülő jogviszonya megszűnésének vagy megszüntetésének okáról.

A korábbi működtető véleményének ismeretében célszerű a személyes találkozó időpontjának leegyeztetése. Egyértelműen kizáró tényező esetén (bizonyított a nevelt

gyermek bántalmazása, elhanyagolása) a jelentkezőt tájékoztatni kell az alkalmazásától való elállásról.

A nevelőszülői alkalmassági vizsgálat lefolytatása kétféle módon kezdődhet. Az első személyes találkozás az egyik esetben team konzultáció keretében történik, a másik esetben a nevelőszülői tanácsadó (javasolt legalább két szakember jelenléte, a nevelőszülői tanácsadó mellett pl. szakmai vezető, képzés szervező/tréner) által, a környezettanulmány készítése alkalmával. A személyes találkozás időpontjának egyeztetésére a jelentkezőtől számított két héten belül kerüljön sor.

A két folyamat felépítését a 21. számú melléklet ábrája szemlélteti. A vizsgálati folyamat részelemeinek célja és tartalma mindkét esetben megegyezik.

A team konzultáció költség- és időmegtakarítás szempontjából hatékony, hiszen ekkor a nevelőszülői tanácsadó utazásának kiküszöbölésével kiszűrhető a feladatellátására nem alkalmas jelentkező. Emellett a további vizsgálat módjához is szempontokat kaphatnak a jelen lévő szakemberek. Ha az első lépés a környezettanulmány készítése, az személyesebbé teheti a folyamatot, nem riasztja el a jelentkezőt a számára idegen helyzetben, ismeretlen emberekkel való találkozás. Javasoljuk, hogy a jelentkező dönthesse el, melyik módon induljon el az alkalmassági vizsgálat.

I. 1.2 Team konzultáció

A szakemberek köre, akiből a team összeállhat: jelentkező/k, a területileg illetékes nevelőszülői tanácsadó, a nevelőszülői hálózat vezetője vagy a döntés-előkészítő tréning képzője és a pszichológus. (A felsorolás példálózó jellegű, nem kategorikus.) A beszélgetés ajánlott időtartama optimális esetben 45-90 percig terjed.

Hangsúlyoznunk kell, hogy erre a találkozóra a már megszerzett információk alapos feldolgozását követően kerüljön sor. A beszélgetés célja, hogy komplex és árnyalt képet alkosson a team a jelölt motivációjáról, felkészültségéről, készségeiről, személyiségének vonatkozó jellemzőiről, lakókörnyezetéről.

Ne tévesszük szem elől azt sem, hogy a segítségre szoruló gyermek egy már kialakult családi struktúrába integrálódik, s ezért nem csupán a nevelőszülő-jelöltek, hanem a családi struktúra egészének a megismerésére és alapos feltérképezésére is szükség van! Annak megismerése is fontos információt jelent, hogy a jelentkező a családtagokkal, különösen a kiskorú saját gyermekkel kellő mélységben átbeszélte-e vállalását.

A beszélgetés további céljai közé tartozik a jelentkező esetleg kontra-indikált motiváltságának kiszűrése (ezek között olyan nemkívánatos indokok, motívumok szerepelhetnek, mint: kizárólag megélhetési szempontok, örökbefogadási szándék, személyes krízis vagy trauma megoldási lehetősége motiválja a jelentkezőt).

A beszélgetés során, ha a jelentkező írásbeli jelentkezésében nem jelezte, rá kell kérdezni, hogy korábban állt-e már más működtetővel nevelőszülői, hivatásos nevelőszülői vagy nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban. Amennyiben rendelkezésre áll információ a korábbi működtetőtől a nevelőszülői tevékenységének minőségéről, ennek, valamint nevelőszülőként szerzett tapasztalatainak megbeszélése rámutathat a nevelőszülői kompetenciáira.

A nevelőszülői feladatellátáshoz szükséges képzések felépítéséről, követelményéről, időtartamáról, finanszírozásáról is tájékoztatni kell a jelentkezőt.

Amennyiben a működtető a tárgy évben, illetve a következő hat hónapban nem kíván tanfolyamot indítani, vagy vásárolt szolgáltatásként nem indít tanfolyamot, a jelentkezőt erről tájékoztatni szükséges. Ez esetben egy másik szervezet képzésébe is bejelentheti a jelentkezőt.

A beszélgetés légköre oldott, amely lehetőséget nyújt a jelentkezőben felmerülő kérdések megválaszolására is.

A team a fentieket áttekintve és elbírálva hoz döntést arról, hogy a jelölt továbbléphet-e az alkalmassági folyamat következő állomására. Ha a team döntése elutasító, azt határozottan, de a jelentkező méltóságának tiszteletben tartásával kell közölni. Ismertetni kell szóban és írásban a jogszabályi vagy belső szakmai szabályok szerinti feltétel hiányát, a kizáró okot annak pontos beazonosításával azért, hogy a jelentkező ezen változtatni tudjon, illetve az elutasítás indoka egy újabb jelentkezés esetén rendelkezésre álljon.

Ebben az esetben az alkalmasság vizsgálatának folyamata leáll.

I. 1.3 Nyilatkozatok, igazolások átadása

Amennyiben a team konzultáció után az alkalmassági vizsgálat folyamatának megkezdéséről születik döntés, szükséges a jelölt tájékoztatása az alkalmassági vizsgálat következő lépéseiről, illetve a folyamatban elkészítendő nyilatkozatokról. A szükséges dokumentumokat tartalmazó jegyzék (lásd 3. számú melléklet) sorvezetőként szolgál.

A nyilatkozatok átadására azért is szükség van, mivel a team konzultáció során folytatott beszélgetést követően, a nevelőszülői feladatokkal kapcsolatos új információk, a várható adminisztrációs feladatok, a nyilatkozatok átgondolását követően a jelentkező még elállhat a nevelőszülővé válást megelőző alkalmassági vizsgálat lefolytatásától. Ezek a dokumentumok a későbbiekben a nevelőszülő alkalmasságának, vagy az alkalmasság hiányának meghatározó bizonyítékai.

A nyilatkozatok két tanúval történő hitelesítése nem a nyilatkozat valóságtartalmát, hanem a nyilatkozattevő személyét hivatott igazolni.

a) Nyilatkozat arról, hogy a jelentkező korábban, más működtetőnél végzett-e nevelőszülői tevékenységet

Amennyiben a jelentkező a jelentkezését megelőzően folytatott nevelőszülői tevékenységet és erre az írásbeli jelentkezésében nem tért ki, ezért még nem került megkeresésre az a nevelőszülő hálózat, ahol nevelőszülői feladatokat látott el, akkor a jogszabály előírásának megfelelően a nyilatkozatot követő 8 napon belül szükséges beszerezni a korábbi működtető szakmai véleményét a nevelőszülőként végzett tevékenységéről.

b) Orvosi igazolások, külön minden családtagra vonatkozóan

A háziorvost a működtető döntése szerint vagy a jelentkező, vagy a nevelőszülői hálózat keresi meg a háziorvosi vélemény beszerzéséhez. A nevelőszülői hálózat megkeresése esetén az egészségügyi és a hozzá kapcsolódó személyes adatok kezelésének jogosultságához a jelentkező által aláírt két hozzájáruló nyilatkozat saját kezű aláírása szükséges, tekintve, hogy az egyiket a háziorvos leveléhez kell mellékelni, így igazolva az egészségügyi adat megkeresésének jogosultságát, a másikat a nevelőszülő dokumentációjához kell csatolni, igazolva a dokumentum iratanyagban történő elhelyezéséhez való hozzájárulást.

c) Környezettanulmány mellékletei

A környezettanulmány elkészítéséhez szükséges kitöltendő nyilatkozatok (jövedelemről, közüzemi díj fizetéséről, tulajdoni viszonyokról), amelyeket a jelölt áttanulmányozhat, és a környezettanulmány elkészítésekor az igazolásokkal együtt (jövedelem igazolás, tulajdoni lap) kitöltve átadhat.

d) Család- és gyermekjóléti központ véleményének bekérése

A Gyvt. 10/A. § (1) bekezdésére való hivatkozással a nevelőszülői hálózat levélben az illetékes család és gyermekjóléti központ tájékoztatását kéri, tudomása van-e róla, hogy jelentkező szülői felügyeleti jogát a bíróság jogerős ítéletével megszüntette, vagy szülői felügyeleti joga a gyermek nevelésbe vétele miatt szünetel.

A megkereséshez szükséges a jelentkező által aláírt hozzájáruló nyilatkozat két példányban – az egyik példány a véleménykérőlevél melléklete, igazolva ezzel a megkeresés jogosultságát, a másik a nevelőszülő dokumentációjának része, igazolva a dokumentum iratanyagban történő elhelyezéséhez való hozzájárulást.

e) Nyilatkozat büntetlenségről, kizáró ok hiányáról

A büntetlen előéletéről szóló nyilatkozat is ekkor kerüljön átadásra, valamint a jelentkező tájékoztatása arról, hogy a lakóhelye szerint illetékes gyermekjóléti szolgálatától igazolás kerül kiállításra arról, hogy szülői felügyeleti jogát a bíróság megvonta-e, illetve, hogy gyermeke(i) gyermekvédelmi gondoskodás alatt áll(nak)/állt(ak)-e. Az erkölcsi bizonyítvány bekérése a képzést követően, a szolgáltatói nyilvántartásba való bejegyzéshez és a foglalkoztatási jogviszony megkötéséhez szükséges.

f) Házastársi, élettársi hozzájáruló nyilatkozat a nevelőszülői tevékenység folytatásához

A nevelőszülő házastársa a hozzájárulását a nyilatkozat aláírása mellett az alkalmazás során a nevelőszülővel kötött keret-megállapodás aláírásával is igazolja.

I. 1.4 Egészségügyi alkalmasság

A házi orvos ad véleményt arról, hogy a jelentkező – párok esetén mindkét fél – nem szenved-e a gyermek megfelelő ellátását korlátozó testi, érzékszervi, értelmi fogyatékoságban, súlyos pszichotikus zavarban, alkoholfüggőségben, kábítószer-függőségben, vagy olyan betegségben, amely – akár időszakosan is – akadályozza a gyermekről való gondoskodást, illetve ami a gyermek fizikai és mentális egészségét veszélyezteti.

A házi orvosi véleményt a jelentkezőkkel egy háztartásban élő kiskorú és felnőtt családtagok vonatkozásában, külön-külön is be kell szerezni. Orvosi véleményt szükséges beszerezni arról is, hogy a jelentkező(k) saját gyermeke nem szenved-e súlyos pszichés vagy mentális zavarban.

Ha a házi orvos vagy a team konzultáció során a nevelőszülő problémát jelez, akkor az illetékes kezelő orvos, szakorvos, gyermeke esetében pszichés vagy mentális zavar meglétekor a pedagógiai szakszolgálat szakmai véleménye is szükséges a döntés meghozatalához.

Ha pszichiátriai véleményt kell kérni, abban az esetben a pszichiáter – lehetőség szerint – csak a jelölt diagnózisát, a kizáró tényezőt írja le, ne adjon javaslatot az alkalmasságot illetően.

A jelentkező rossz prognózisú betegsége esetén figyelembe kell venni a betegség természetét, egyéni lefolyásának sajátosságait (az alkalmasság megállapítása az ilyen esetekben hordoz bizonytalan, szubjektív megítélésen alapuló döntési elemeket is).

Indokolt esetben szakvélemény kérhető a jelentkező vagy családtagját kezelő szakorvostól arról, hogy egészségügyi szempontból alkalmas-e nevelt gyermek(ek)ről gondoskodni.

A továbblépés sorrendjében az egyén/ek szempontjából problémásabb alkalmassági terület következnek a folyamatban: a pszichés alkalmasság megállapítása, vagy a lakáskörülmények feltárása. A sorrend egyéb esetben természetesen felcserélhető.

I. 1.5 Környezettanulmány

A környezettanulmány elkészítése lehetőség szerint a jelentkező és a vele egy háztartásban élő valamennyi családtagja jelenlétében történjen.

A nevelőszülői tanácsadó megvizsgálja a jelentkezők lakáskörülményét, lakókörnyezetét, családi struktúráját. A tapasztalatok birtokában, a tágabb és szűkebb családi rendszer megismerése a cél, melynek alapján felmérhető, hogy a körülmények alkalmasak-e gyermek fogadására, megfelelnek-e a jogszabályi előírásnak, s ha igen, hány gyermek elhelyezése biztosítható. A vizsgálat feltárja a család megélhetési forrásait, anyagi, vagyoni helyzetét, a család otthoni légkörét, valamint a családon belüli kapcsolatrendszeret. Fontos feltétel, hogy házaspár / élettársi kapcsolatban lévők jelentkezése esetén legalább az egyik félnek munkaviszonnyal kell rendelkeznie. Ez megalapozza azt a bizalmat, hogy a család saját megélhetésének biztosítása nem a családba kerülő gyermek részére juttatott nevelési díj és ellátmány összegéből valósul meg a későbbiekben. Fel kell térképezni a jövőbeni ellátás minőségét is (infrastrukturális-települési adottságok, beteg gyermek ellátásának lehetősége stb.).

Fontos tisztázni, hogy az alaprajzzal¹ felvázolt lakás mely helyiségeiben, szeretnék elhelyezni a gyermek(ek)t, melyik lesz a nevelőszülő, a saját gyermek, más együtt élő hozzátartozó szobája. Az alaprajzon szükségesnek tartjuk megjeleníteni az ajtók, ablakok helyét, jelölni a nemek szerinti elhelyezést is. Az intimitást az átjáró szoba nem tudja biztosítani, ezért ez nem javasolt nevelt gyermekek elhelyezésére.

A vizsgálathoz tartozik a jövőbeni ellátás helyszínéül szolgáló ingatlan tulajdonviszonyainak ellenőrzése is. Ha nem a jelentkező a tulajdonos, az ingatlanban a nevelőszülői tevékenység végzéséhez az ingatlan minden tulajdonosától hozzájáruló nyilatkozat beszerzése szükséges.

Amennyiben végrehajtási jog van bejegyezve az ingatlanra, abban az esetben a jelentkező szolgáltatói nyilvántartásba való bejegyzését nem lehet kérni. A Nemzeti Eszközkezelő Zrt.-vel kötött bérleti viszony már rendezett lakhatást jelent, ez a helyzet azonban fokozott körültekintést igényel a jelentkező anyagi körülményeinek, családi gazdálkodásának vizsgálatát illetően.

¹ Az alaprajz készítése ajánlás, vannak hálózatok, ahol ezt feltüntetik.

Elvárás, hogy a vizsgálat időpontjában a lakáskörülmények a gyermekek biztonságos és egészséges nevelésére megfelelőek legyenek, vagy kisebb átrendezéssel, legfeljebb egy tisztasági festéssel arra alkalmassá váljanak. Amennyiben nagyobb átalakításra, lakásfelújításra van szükség, javasolt a jelentkezőket csak annak befejezését követően bocsátani a képzésre.

A nevelőszülőnek jelentkező saját gyermekének nevelésével kapcsolatos pedagógiai vélemény megkérését – bár az lényeges információt jelent a jelentkező nevelési attitűdjére, módszereire, a szakemberekkel való együttműködésére, gondozási feladatainak ellátására – csak a jelentkező hozzájárulásával, vagy leginkább támogatható módon a pedagógiai vélemények a jelentkező saját maga általi benyújtásával lehetséges beszerezni. A környezettanulmány elkészítésekor azonban javasolt kitérni a jelentkezőnek a településen működő nevelési-oktatási intézményekkel való kapcsolatára.

A környezettanulmány formátuma igény szerint változtatható – szöveges megjegyzésekkel bármely pontja kiegészíthető.

I. 1.5.1 Környezettanulmány készítésének indokoltsága

Az alábbi felsorolás független az alkalmassági vizsgálatától.

- új jelentkező esetén
- férőhelybővítés esetén
- lakás átalakítása, bővítése esetén
- közös háztartásban élő családtagok számának növekedése / személyek változása esetén
- gyermek elhelyezésének megváltoztatása esetén
- minden krízis esetén, pl. válás, halál stb.
- lakáshelyzetet érintő vagy a családszerkezettel kapcsolatos rendkívüli alkalmassági felülvizsgálat esetén
- háromévenkénti alkalmasság vizsgálat lefolytatásakor

I. 1.6 Pszichológiai alkalmasság

A pszichológiai vizsgálat önkéntes, ennek tudomásul vételéről és a vizsgálaton való részvételről a jelentkezőkkel egy Nyilatkozatot (melléklet) kell aláírtni.

A vizsgálaton a pár mindkét tagja részt vesz. A pszichológus, ha úgy ítéli, többször is visszahívhatja a jelentkezőket, ha újabb kérdések merülnek fel benne a vizsgálat után, és szükséges a további tisztázó beszélgetés, illetve tanácsadás.

A pszichológus javaslatot készít a nevelőszülői hivatásvállalást illetően, a pár mindkét tagjára vonatkozóan. Amennyiben a nevelőszülői hálózat csak egy pszichológust alkalmaz, akkor a vizsgálatokat a nevelőszülői szolgálatoktól független pszichológus szakember végezze el, annak érdekében, hogy a későbbi – elsősorban a nevelőszülőknél nevelkedő gyermekekkel történő pszichoterápiás munka/pszichológiai megsegítés, szupportálás során kontraindikáció ne merüljön fel, mivel az alkalmasság vizsgálata és a segítő kapcsolat egyidejű megléte szakmailag etikátlan és kizáró. Ellenkező esetben, ha a pszichológus a nevelőszülői hálózat része, akkor kontraindikált bármilyen pszichoterápiás/pszichológiai megsegítésbe bevonni a vizsgálatot végző pszichológust a nevelőszülői családokkal kapcsolatban.

A pszichológiai alkalmassági vizsgálat költsége nem hárítható át a jelentkezőre vagy a működő nevelőszülőre. A költségek csak abban az esetben terhelik őt, ha nem fogadja el a pszichológiai vizsgálat eredményét, mely a nevelőszülői feladatokra való alkalmasságát pszichológiai szempontból nem tartja megfelelőnek. Ebben az esetben az Országos Gyermekvédelmi Szakértői Bizottságnál kérelmezheti pszichológiai alkalmasságának ismételt vizsgálatát.

Ha a pszichológus a vizsgálat során vagy a folyamat bármely szakaszában, kizáró okot lát a nevelőszülőséget illetően, az ab ovo maga után vonja az alkalmatlanság meglétét.

A pszichológiai vizsgálat javasolt sorrendje:

1. Orientálódó kérdések, exploráció, félig strukturált első interjú
2. Személyiség tesztek
3. Intelligencia tesztek (szükség esetén)
4. MMPI (szükség esetén)
5. Személyiség-leltár
6. Kérdőíves vizsgálatok

A pszichológus tesztfelvételt nem ismételt meg. Nem lehet elfogadni semmiféle magyarázatot, kifogást a teszt „rossz” megírására. A jelöltek egy év múlva újra próbálkozhatnak, s ezt a lehetőséget a javaslatban is meg kell jeleníteni.

I. 1.6.1 Ajánlott orientáló kérdések és szempontok az első interjúhoz

- Motiváció feltérképezése
 - Nem szükségesek stabil kritériumok a motiváció megállapításához, mert azt a családi dinamika figyelembe vételével fontos vizsgálni! A motiváció hiányállapotot feltételez.
- Családi struktúra megismerése
 - Családi szerkezet nyitott / zárt

- A családi struktúra dinamikája
- Családfa, anamnézis
 - Nevelési módszerek
 - Közvetlen környezet
 - Életvitel
 - Kötődési mintázatok
 - Viszonyrendszerében kivel azonosul
 - Generációs örökségek
- Személyiség
 - Krízishelyzetek, megoldási módok (nem kizáró ok, ha a krízishelyzetben találtak pszichológussal, pszichiáterrel)
 - Előítéletesség helyett a gondolkodás merevségét /rugalmasságát vizsgáljuk
 - Önismeret mértéke
 - Coping mechanizmusok
 - Érett személyiség kritériumai (empátia, hitelesség, feltétel nélküli elfogadás, együttműködési képesség, örömképesség, kompromisszumkészség, problémamegoldás, konfliktuskezelés, indulatkezelés)
 - Aktuálisan gyenge készségeik fejleszthetők-e
 - Énerő, stabilitás, jövőkép
 - Veszteségek feldolgozottsága
 - Frustrációs tolerancia
 - „Elég jó szülő” kritériumai
 - Érték és normarendszer
 - Erőforrások
- Nevelői attitűdök
 - Büntetési, jutalmazási értékrend
 - „Milyen gyermeknek tudnának biztonságot nyújtani?”
- Intellektus
 - 70 feletti kvóciens esetén javasolt lehet a jelölt, ha további személyiségjegyei alkalmassá teszik. Ennek megítélése a pszichológus szubjektív döntése
 - 70 alatt a problémamegoldás színvonala alacsony, képességei hiányosak
- Vallás
 - Nyilatkozat szükséges arról, hogy a nevelőszülő részéről fennáll a konszenzus- készség abban a tekintetben, hogy a gyermek vallását tiszteletbe tartja, és lehetővé teszi, hogy a gyermek a vallását

gyakorolhassa. Kizáró ok a szélsőséges, merev vallási fanatizmus. Érdemes figyelembe venni a hitének fejlettségi szintjét.

- Hobbi, szabadidő eltöltése

I. 1.6.2 Ajánlott tesztek az alkalmasság megállapításához

Vizsgálat célja	Vizsgálati mód	Javasolt pszichodiagnosztikai eljárások
Életút elemzése, kommunikációs készség, tájékozottság	Félig strukturált interjú	Orientáló kérdéssor (1. számú melléklet)
Általános intellektuális képesség*	Intelligencia-teszt	Raven
Kontraindikált motiváció, patológiás személyiségjegyek kiszűrése**	Klinikai személyiségskála	MMPI
Személyiségjegyek vizsgálata, személyiség érettsége	Személyiség-leltár	S-CPI <u>vagy</u> FPI
Emocionalitás, érzelmi intelligencia, érzelmi stabilitás, motiváció, szociális készségek A személyiség dinamika feltárására	Kérdőíves vizsgálat <u>És</u> Projektív teszt	Schutte-féle ÉQ (SSRI) <u>vagy</u> SEMIQ <u>vagy</u> Oláh-féle PIK P.I.S.I. kérdőív T.A.T. <u>vagy</u> Lüscher-teszt Rorschach Szondi teszt
Konfliktuskezelő készség	Kérdőíves vizsgálat	Thomas-Kilman-féle Konfliktuskezelő Kérdőív
Demencia	Kérdőíves vizsgálat	MMSE

*Amennyiben a félig strukturált interjú során kétségessé válik a legalább átlag alatti intellektus (IQ kevesebb, mint 75) volta a jelentkezőnél, javasolt az intelligenciateszt felvétele a határeseti intellektus, illetve fogyatékoság kiszűréséhez.

** Tapasztalataink alapján akkor indokolt a klinikai skála –MMPI- alkalmazása, amennyiben a team-meghallgatás során feldolgozatlan traumatikus élmények, kontraindikált motiváltság lehetősége felvetődik; más esetekben hatékonyabb és informatívabb a személyiség-leltárok valamelyikének alkalmazása.

Kizáró, „nagy kórképek”, melyek életvezetési problémát okoznak:

- személyiségzavarok (mindhárom klaszter)
- ismételt, többszörös szuicid kísérlet
- schizophrenia
- pszichózis
- bipoláris zavar
- szerfüggőség (alkohol, kábítószer)

Kis kórképek - a teljesség igénye nélkül - egyedi elbírálást igényelnek, a pszichológus szubjektív véleményén alapul:

- fóbia
- depressziós hangulatzavar enyhébb formái
- inszomnia

I. 1.6.3 Javaslat a pszichológiai vélemény felépítésére, tartalmára és nyelvi formuláira

A szakmai véleménybe pontos teszteredmények nem kerülnek bele csak a nevelőszülői alkalmasság szempontjából releváns információk.

Felépítés:

- a) Motiváció
- b) Nevelési elképzelések, attitűdök
 - „Kevés eszközzel rendelkezik a nevelés terén”
 - „Szülői eszköztára megfelelőnek imponál”
 - Milyen problémával küzdő gyermek javasolt a családszerkezetbe
- c) Aktuális státusz (megjelenés, öltözködés, mozgás, aktuális hangulat, figyelem)
- d) Személyiségjellemzők
 - külön, egyéni vélemények a pár mindkét tagjára vonatkozóan (intrapszichés)
 - párként való működésre vonatkozóan (interperszonális)

e) Javaslat

- „Pszichológiai szempontból támogatom/aktuálisan nem támogatom a jelentkező nevelőszülővé válásának szándékát”

f) Aláírás

- Az elkészült vélemény tartalmáról szóban tájékoztatjuk a jelölteket, majd a véleményt aláírják
- „Megismertem a vélemény tartalmát”

I. 1.7 Az alkalmassági vizsgálat lezárása

Ha valamennyi előzetes alkalmassági vizsgálat pozitív eredménnyel zárul, és a team minden tagja egyetért ebben, akkor bocsátható a jelentkező a 60 órás nevelőszülői felkészítő képzésre. Képzésbe csak az alkalmassági vizsgálat lefolytatását követően lehet a jelentkezőt bevonni.

Javasolt, hogy házaspár / élettársi kapcsolatban lévő jelentkezők esetében mindketten végezzék el a nevelőszülői felkészítő tanfolyamot, de legalább az első 28 órás döntés-előkészítő részt, hiszen a döntés akkor lehet valóban közös, ha a leendő nevelőszülő pár mindkét tagja megismeri, mire vállalkoznak, milyen feladataik lesznek, milyen szabályrendszer lesz számukra nevelőszülőként irányadó.

Mivel a pszichológus aktívan részt vesz a kiválasztás folyamatában, így rálát a jelöltek személyiségjellemzőire, nevelési attitűdjeikre. Emiatt a szolgáltatói nyilvántartásban történő bejegyzést követően javasolt a pszichológus véleményének kikérése a nevelőcsalád - gyermek illesztési folyamatában is.

I. 1.2 Speciális esetek

I. 1.2.1 Kis kórkép a jelentkezőnél

Azokban az esetekben, amikor a jelentkezőknél kis kórkép tárható fel, a javaslat meghozatala a pszichológus szubjektív döntésén alapul. Ekkor, az aktuálisan fennálló nehézségtől függően, a vélemény megfogalmazásában érdemes kitérni a gyermeklétszám korlátozására, a felülvizsgálatok gyakoriságának növelésére, az önreflexió mértékére (tud-e róla beszélni, tudja-e kontrollálni, kezelni), és a lehetséges támogató rendszerek igénybe vételére.

I. 1.2.2 Egyértelmű örökbefogadói motiváció

Egyértelmű örökbefogadói motiváció esetén erősíteni kell a jelöltben a belátást az örökbefogadás irányába, mivel a nevelőszülőség a gyermekek átmeneti nevelését jelenti. Ehhez kiinduló téma, hogy közös célunk a gyermekek jövőbeli hazagondozása vagy az örökbefogadó szülők felé történő örökbeadása.

I. 1.2.3 Átjelentkező nevelőszülő

Az alkalmassági vizsgálat lefolytatására ugyanúgy szükség van, mintha új jelentkező lenne, akkor is, ha gondozásában már nevelkedik szakellátásban lévő gyermek. Maga az első interjú feladata azonban ezekben az esetekben annak feltérképezése, hogy miért változtat működtetőt a jelentkező, illetve a korábbi működtetőtől megkapott tájékoztatás alapján az alkalmassági vizsgálatnak az esetlegesen jelzett problémák köré kell összpontosulnia.

II. A nevelőszülő alkalmasságának háromévenkénti felülvizsgálata

A működtető a nevelőszülő alkalmasságát a jogviszony létesítését követően a szakmai programban foglalt módon háromévente rendszeresen felülvizsgálja.

A működtető nyilvántartást vezet a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyba kerülés időpontjáról. A körültekintő kiválasztás és felkészítés megalapozza a nevelőszülők munkájába vetett bizalmat, amely szükséges ahhoz, hogy gyermekek a gondozásukba kerülhessenek. A bizalmi légkör további fenntartása is indokolja a nevelőszülő alkalmasságának háromévenkénti felülvizsgálatát.

A felülvizsgálat elvégzése egyik eszköze is lehet annak, hogy ébren tartsák a hivatástudatot a nevelőszülőben, segítheti a szakmai gondolkodást, a tudatos nevelőszülői tevékenység megerősítését. A nevelőszülői munka objektív, tényszerű értékelése, a pozitívumok megerősítése, valamint a fejlesztendő feladatok feltárása a nevelőszülői munka professzionálissá válását segíti.

A felülvizsgálat egy hároméves folyamatot tekint át, nem csak az aktuális élethelyzetet rögzíti. A nevelőszülői család változásainak követésével, értékelésével feltárássá kerülnek a család rejtett mechanizmusai. Fontos arra törekedni, hogy a vizsgálat légkörét a segítségnyújtás jellemezze, mely során a szakmai team visszajelzést ad az ellátott feladatok minőségéről, és egyben irányt mutat a nevelőszülő számára is a további feladatellátáshoz, megerősíti a jó gyakorlatot, jelzi a korrekcióra szoruló területet. Ez egyúttal a szakemberek munkájához is iránymutatást ad, a saját felelősségi területüket is meghatározza.

A felülvizsgálatban résztvevő szakemberek: nevelőszülői hálózat szakmai vezetője, nevelőszülői tanácsadó, pszichológus.

II. 1. A felülvizsgálat menete:

1. A nevelőszülő írásbeli értesítése (ld. 20. sz. melléklet) az alkalmasság vizsgálat esedékességéről, a vizsgálat menetéről.
2. Értesítés küldése a pszichológiai vizsgálat időpontjáról – amennyiben indokolt. Probléma, nehézség felmerülése esetén javasolt a pszichológiai vizsgálatba az egész nevelőszülői családot behívni a gyermekekkel együtt, amikor a családi interakciók megfigyelése elsőrendű támpontot nyújt a véleményezéshez.
3. Ezzel együtt orvosi igazolások bekérése.
4. Környezettanulmány készítése a nevelőszülő háztartásában.
5. Szakmai vélemény kérése a családban nevelkedő gyermekek gyermekvédelmi gyámjától. Tartalma: vélemény a nevelőszülő együttműködési készségéről, a gyermek szükségleteinek megfelelő teljes körű ellátás biztosításának minőségéről. Osztott gyámság véleményezése.
6. A nevelőszülők írásos önértékelése – készülhet a nevelőszülői tanácsadóval közösen.
7. Az igazolások, környezettanulmány, vélemények és a pszichológiai vizsgálat birtokában a nevelőszülői tanácsadó elkészíti az értékelő/összegző lapot, majd a szakmai vezetővel történő egyeztetés után aláírásra felterjeszti a működtetésért felelős vezetőnek.
8. Az értékelő/összegző lap két példányban készül, melynek egyik példányát a nevelőszülő részére kell átadni, aki aláírásával igazolja az átvételt.

Az értékelő/összegző lap tartalmazzon rövid értékelést a nevelőszülő erősségeiről és fejlesztendő területekről, esetleg tegyen javaslatot továbbképzési területre.

II. 2. A felülvizsgálathoz felhasznált dokumentumok csoportja

- A gyermekvédelmi gyám írásos véleménye, a nevelőszülő és az ellátott gyermekek házi- orvosa, védőnője, óvodai, iskolai pedagógusa, a gyermek fejlesztésében résztvevő szakember által a vizsgált időszakban készített vélemények.
- A nevelőszülők írásos önértékelése.

- A jövedelemről, közüzemi díjfizetésről, tulajdonviszonyról, büntetlen előéletről szóló nyilatkozatok.
- A nevelőszülő és családja egészségügyi alkalmasságának felülvizsgálata hasonlóan a jelentkező esetében végzett eljáráshoz, a háziorvos véleményének megkérésével történik, melyben a nevelőszülő aktuális egészségügyi állapota kerül a vizsgálat középpontjába, azonban az eljárás során az adatlap kitöltésénél az eltelt 3 év alatt szerzett tapasztalat is rögzítésre kerül.
- A pedagógiai vélemények elsősorban a nevelt gyermek fejlődéséről, értékeléséről készülnek, de a nevelőszülő együttműködéséről, a gyermek teljes körű ellátásáról is adnak információt.
- Meg kell vizsgálni, hogy történt-e változás a lakóhelyben, a gyermekek elhelyezésében, vagy az együtt élő családtagok személyében, a család struktúrájában az utolsó elkészített környezettanulmány óta.

A nevelőszülői tanácsadó a nevelőszülői kompetenciák alapján értékeli a nevelőszülő hároméves tevékenységét.

A nevelőszülői pár mindkét tagjának meg kell jelennie ezeken a felülvizsgálatokon. A tágabb család behívása abban az esetben válik indokolttá, ha probléma, nehézség merül fel. Ebben az esetben a javasolt vizsgálati felállás az, hogy külön szakember vizsgálja a nevelőszülőket és a gyermekeket, majd tapasztalataikat a szakemberek összegzik. Ha a felülvizsgálaton a nevelőszülőt illetően kiegészítés vagy túlterheltség gyanúja merül fel, akkor azt a véleményben rögzíteni kell.

Az alkalmassági vizsgálat során készített értékelésben az eltelt időszak összegzése mellett rögzítésre került probléma esetén a szakemberek javaslata, valamint szükség esetén a nevelőszülő pszichológiai – indokolt esetben igazságügyi pszichológus szakértőnél – vizsgálaton való részvételre kötelezése is. Az értékelésben egyértelműen leírásra kerül, hogy a nevelőszülő a nevelőszülői feladatok ellátására alkalmas vagy nem. Az alkalmassági vizsgálat eredményét a nevelőszülővel írásban ismertetni kell, az összegző lap egy példányának átadásával.

III. Rendkívüli nevelőszülői alkalmassági felülvizsgálat

III. 1. A vizsgálat lehetséges okai

A jogszabály egyértelműen meghatározza, hogy mely esetekben kezdeményezhető a felülvizsgálat lefolytatása. Az eljárás megindításának indoka meghatározza az

alkalmassági felülvizsgálat menetét, irányát, alkalmazott módszerét, ezért orvosi vizsgálatra csak akkor van szükség, ha az releváns, azonban pszichológiai vizsgálatot minden esetben szükséges lefolytatni. A nevelőszülő házastársa és a gyermekek pszichológiai vizsgálatát csak indokolt esetben szükséges lefolytatni. A felülvizsgálat célja nem csak a nevelőszülői család működési zavarainak, az eljárás megindítását indokoltá tevő tényezőknek a feltárása, hanem azoknak a pontoknak a beazonosítása is, ahol a nevelőszülő számára segítséget, támogatást tud nyújtani a hálózat.

Rendkívüli nevelőszülői alkalmassági vizsgálat indokai:

- a szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett feltételek megváltozása
- a nevelőszülő élethelyzetének megváltozása – különös tekintettel a nevelőszülő válására, házastárs/élettárs elhalálozására, vagy új társkapcsolat kialakítására
- a nevelőszülő egészségi állapotának, személyiségállapotának romlása
- a nevelőszülő magatartása
- ha a gyermek gondozási helyének azonnali megváltoztatására került sor
- ha a nevelőszülő vagy valamelyik hozzátartozója részéről a bántalmazás bármely formája felmerül – függetlenül attól, hogy indult-e hivatalos eljárás az ügy kivizsgálására, illetve, hogy a cselekedet büntetőjogi kategória-e, vagy sem

Ha bántalmazás gyanúja merül fel a nevelőszülői családban, azonnali intézkedés szükséges, melyről a nevelőszülői családot tájékoztatni kell. A jelzést követően első lépésként a nevelőszülők és a családban elhelyezett gyermekek pszichológiai vizsgálatát kell elvégezni, melynek célja annak megállapítása, hogy a gyermekek biztonságban vannak-e a nevelőszülői családban. Ha a gyermek pszichés állapota indokolja, illetve, ha bántalmazást vagy a nem megengedett nevelési módszer alkalmazását a pszichológiai vizsgálat eredménye megerősíti, a gyermekek azonnali gondozási hely váltása szükséges függetlenül a rendőrségi eljárás megindításától.

Az igazságtartalom megállapítása nem tartozik a szakemberek szakmai kompetenciái közé. Ebben illetékes szervet kell felkérni (pl. igazságügyi orvos szakértő, rendőrség) az ügy kivizsgálására.

- Ha a már működő nevelőszülőnél sajnálatos módon rossz prognózisú, gyors lefolyású, súlyos betegség lép fel

Ilyen esetekben a gyermek kiemelése akkor válik indokolttá, ha a család nem tudja vállalni a továbbiakban a nevelését, és ha a szolgáltatói nyilvántartásba nem lehetséges valamelyik

családtag bejegyzése. Ennek megállapításához a rendkívüli felülvizsgálat lefolytatása, a helyzet dokumentálása indokolt. Amennyiben gondozási hely változtatására szükség van, a betegség kiderülése után javasolt a gyermek fokozatos felkészítése a változásra.

III. 2. A felülvizsgálat kezdeményezője

A nevelőszülő alkalmasságának rendkívüli felülvizsgálatát a működtetőnél a nevelőszülői tanácsadó, a gyermekvédelmi gyám, a megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság vezetője, a területi gyermekvédelmi szakszolgálat vezetője és a gyámhivatal kezdeményezheti és azt minden esetben le kell folytatni. Ettől csak a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony felmondása/azonnali hatályú felmondása esetén lehet eltekinteni. Azonban ebben az esetben is szükséges rögzíteni a foglalkoztatási jogviszony felmondásának okát. Amennyiben a nevelőszülő foglalkoztatási jogviszonyát nem szünteti meg a nevelőszülői hálózat, hanem annak a törvény erejénél fogva történő megszűnését tervezi, akkor szükséges a rendkívüli nevelőszülői alkalmasság felülvizsgálatának lefolytatása annak kezdeményezése esetén. A megszüntetés okának dokumentálására, a vizsgálatot kezdeményező tájékoztatására szükség van, emellett, ha a volt nevelőszülő másik nevelőszülői hálózatnál kíván elhelyezkedni, az új hálózat megkeresése esetén hiteles tájékoztatást lehet nyújtani a nevelőszülő tevékenységéről.

III. 3. Folyamata, módja

1. A rendkívüli alkalmassági felülvizsgálat megindításáról, annak okáról, folyamatáról, a nevelőszülő és a kezdeményező írásbeli tájékoztatása szükséges.
2. A nevelőszülő rendkívüli felülvizsgálat esetében az alkalmassági vizsgálat azon elemeit szükséges megvizsgálni, melyek a rendkívüli alkalmassági vizsgálat megindítását indokolják.
3. Ajánlott, hogy a nevelőszülő alkalmasságának rendkívüli felülvizsgálatát a nevelőszülői családtól független (Szakszolgálat által felállított team) szakemberek folytassák le, figyelembe véve a családdal kapcsolatban lévő munkatársak szakmai véleményét.
4. A környezeti feltételek, lakhatási körülmények vizsgálata, a problémát jelentő hiányosságok kezelési lehetőségeinek, módszereinek feltérképezése a feladat, és annak vizsgálata, hogy ez milyen hatást gyakorol a gyermek ellátására.

5. Szükséges az azonnali intézkedések megtételének meghatározása.

A vizsgálat kimenetele szerint:

6. Amennyiben a nevelőszülőt alkalmasnak minősítik, de részterületen hiányosságokat tapasztal a szakmai team, akkor az értesítésben tájékoztatni kell a nevelőszülőt arról, hogy mely területeken szükséges változtatnia. A tájékoztatásban kerüljön egyértelműen megjelölésre a nevelőszülő tevékenységében észlelt hiányosság, annak megszüntetési módja, eszközei és az ebben segítő szakemberek és feladataik. A hiányosságok megszüntetésének ismételt felülvizsgálati határidejét tájékoztatásul közölni kell.
7. Ha a működtető a nevelőszülő alkalmasságának hiányát állapítja meg, akkor írásban tájékoztatni kell a nevelőszülőnél elhelyezett gyermek(ek) ügyében eljáró gyámhivatalt, egyben kezdeményezni a nevelőszülőnél elhelyezett gyermek(ek) gondozási helyének megváltoztatását. Értesíteni kell a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálatot és a gyermekvédelmi gyámot. Ha az alkalmasság rendkívüli felülvizsgálata során felmerül a gyermek súlyos veszélyeztetésének gyanúja, akkor a működtetőnek a gondozási hely azonnali megváltoztatását kell kezdeményezni.

Ha a nevelőszülő rendkívüli felülvizsgálatának kezdeményezését megelőzően már lefolytatásra került egy alkalmassági vizsgálat és az egyértelműen megerősítette a nevelőszülő nevelőszülői feladatok ellátására való alkalmasságát, akkor bizonyos részvizsgálatok elvégzésétől el lehet tekinteni. Ebben az esetben a három hónapon belül készült vizsgálatok eredményei alapján készül el a nevelőszülő rendkívüli alkalmassági felülvizsgálata.

Ha nevelőszülő jogviszonyát a rendkívüli felülvizsgálat lefolytatása nélkül, azonnali hatállyal megszüntetik, akkor is szükséges dokumentálni a rendkívüli felülvizsgálat lezárását, és rögzíteni a megszűnés indokát – hogy egy későbbi megkeresés esetén a Gyvt. 66/B. § (8) bekezdésében meghatározott tartalmú szakmai vélemény elkészítéséhez rendelkezésre álljanak a szükséges információk.

III. 4. Értesítések rendje

A rendkívüli alkalmassági vizsgálat indításáról értesíteni szükséges

- a nevelőszülőket
- a kezdeményezőt

A rendkívüli alkalmassági vizsgálat eredményéről, amennyiben az alkalmasság hiányát állapítják meg, tájékoztatni szükséges

- az illetékes gyámhivatalt
- a területi gyermekvédelmi szakszolgálatot
- a gyermekvédelmi gyámot
- az eljárás kezdeményezőjét
- a nevelőszülőt – írásban és szóban egyaránt

Ha a vizsgálat alkalmasnak minősíti a nevelőszülőt arról tájékoztatják

- a nevelőszülőt – írásban és szóban
- az eljárás kezdeményezőjét

IV. A nevelőszülő ellenőrzése

A nevelőszülői alkalmassági vizsgálat körütekintő elvégzése megalapozza a nevelőszülő munkájába vetett bizalom megtartását. A bizalmi légkör kialakítására / megtartására a nevelőszülő ellenőrzésének gyakorlatában is törekedni kell.

A nevelőszülői hálózatot működtető nevelőszülői tanácsadók alkalmazásával segíti a nevelőszülők munkáját, valamint ellenőrzi tevékenységüket. A tanácsadók a családlátogatások alatt minden alkalommal tudják direkt és indirekt módon, meghatározott szempontrendszer szerint, a nevelőszülői család iránti tapintat alkalmazása mellett, ellenőrizni a nevelési díj és ellátmány felhasználását, a nevelésbe vett gyermekek teljes körű ellátásának megvalósulását, valamint visszajelzést adni a helyes, vagy korrekciót igénylő tevékenységről. A nevelőszülői tanácsadók segítő és ellenőrző feladata ilyen módon nem válik élesen ketté, hiszen a családlátogatások alkalmával a tanácsadó a felmerült kérdések, problémák kezelésének segítése mellett tapasztalatot, információt szerez a gyermek fejlődéséről, ellátásáról, a nevelőszülő tevékenységéről is.

A költségek rendelkezés szerinti felhasználásának rögzítéséhez, igazolásához csak egy esetben, a zsebpénz-nyilvántartás vezetése kapcsán szükséges a nyomtatványformát alkalmazni a jogszabályi előírások alapján, amelynek ellenőrzése a nevelőszülői tanácsadó és a gyám feladata is.

Az áfás számla megkövetelése akár az étkezés vagy a ruházattal kapcsolatos kiadásokról a nevelőszülő számára, főként, ha több nevelésbe vett gyermek ellátásáról, neveléséről gondoskodik, megterhelő lenne, túlzott adminisztrációval járna. A jogszabályok ezt nem is írják elő, és a nevelőszülők mindenképpen bizalmatlanságként élik azt meg. A nevelőszülő áfás számlákkal történő elszámoltatása kifejezetten olyan esetekben szükséges, amikor a gyermek ellátásában hiányosságok merülnek fel.

A nevelőszülői tanácsadók és a gyermekvédelmi gyámok a gyermekkel és a nevelőszülővel való rendszeres személyes találkozások alkalmával, a gyermek gondozási-nevelési intézményével való kapcsolattartás során is szereznek tapasztalatot, információt a gyermek ellátásáról, mely alapján, ha szükséges, megindítható a szigorúbb elszámoltatás. Ugyanakkor szükséges a nevelési díjnak az ellátottakra történő szabályszerű felhasználása ellenőrzésének dokumentálása, a működtető által kidolgozott valamely formája.

A jogszabályok nem írják elő a nevelőszülők számára a ruházati nyilvántartás vezetését, működtetőként is fontos ügyelni arra, hogy felesleges adminisztrációval ne nehezítsük a nevelőszülők munkáját. Amennyiben a működtető saját hatáskörben elvárja háztartási napló, vagy ruházati karton vezetését az alkalmazásában lévő nevelőszülőktől, akkor ezt szabályozott módon (igazgatói utasítás a vezetéséről, nyomtatvány minta biztosítása, kitöltési útmutató átadása, a vezetett nyomtatvány ellenőrzése, hiányosság esetén a szankcionálás) teheti meg. Ez a megnyilvánuló bizalmatlanság mellett mindenképpen túlzott adminisztrációs terhet jelent nem csak a nevelőszülők, hanem a működtető számára is. A nevelőszülői családban az egyéni gondozási nevelési terv alapján a teljes körű ellátás megvalósításának ellenőrzéséről szerzett tapasztalatokat a családlátogatásokról készült feljegyzésekben kell vezetni. Ennek összegző értékelése a helyzetértékelésekben és a nevelőszülők rendszeres felülvizsgálatánál jelenik meg.

A nevelőszülői család tagjaival kialakított szakmai kapcsolat minősége meghatározza a családban végzett tanácsadói, segítő és a nevelőszülőt ellenőrző, kontrolláló tevékenységet is. A segítő beszélgetés módszerének alkalmazása (lásd 2. számú melléklet) a nevelőszülői családdal kapcsolatba lépő szakemberek számára lehetővé teszi az ellátás során felmerülő problémák beazonosítását, emellett az együttműködést megtartva, a pozitív irányú fejlődést, a problémamegoldást segítik.

V. Újszülöttek elhelyezése

Az újszülöttek nevelőszülői elhelyezése a vitatott kérdések közé tartozik. Megoszlanak a vélemények abban a tekintetben, hogy mennyiben lehet jobb eredményt elérni: a hazagondozásukat kellene preferálni vagy a nevelőszülői elhelyezésüket. Nyilvánvaló, hogy a többszöri szoptatás, a látogatás nagyon megterhelő a nevelőszülői családnak, mindazonáltal fontos a csecsemőknek és a vér szerinti szülőknek. Különösen neuralgikus pont, a kiskorú anyák és gyermekük közös nevelőszülőknél való elhelyezése: ezekben az esetekben gyakran nem tisztázottak a családi szerepek, feladatok.

Tapasztalataink szerint, a nagyszámú testvérsorok szintén nehezen helyezhetők el a nevelőszülői családokban, erre szintén megoldást kell találnunk.

VI. Pszichológus státusz szükségessége a nevelőszülői hálózatban

Jelenleg a jogszabály a nevelőszülői hálózathoz nem nevesít pszichológus munkakört, ugyanakkor az alábbi feladatok megvalósításában pszichológus végzettségű szakembernek kell részt vennie:

- kötelező, illetve rendkívüli alkalmassági felülvizsgálat során; alkalmatlanság észlelése esetén; pszichológiai vizsgálat elvégzésére – jogszabályban meghatározott feltételek esetén
- nevelőszülők kiválasztása, szűrése során végzendő pszichológiai vizsgálat – jelen javaslat szerint
- nevelőszülőknél élő gyermekek, illetve nevelőszülők számára pszichológiai tanácsadás nyújtása – jelen javaslat szerint

Tapasztalataink szerint szükség van arra, hogy a nevelőszülői hálózaton belül pszichológusok dolgozzanak, hiszen nem egyszeri, alkalmi feladataik vannak. Az általuk nyújtott tanácsadás valamennyi érintett számára folyamatosan fontos segítséget jelenthet. Szakmai kompetenciáikra nemcsak a kiválasztás során van szükség, hanem a későbbiekben is. Ezek a szakemberek az érintett gyermekek állapotával, krízishelyzeteivel, a hálózatba való bekerülésük körülményeivel tisztában vannak. Ezen túlmenően a nevelőszülők megismerésével – a kiválasztás, illetve a felülvizsgálat során szerzett többlet ismeretükkel – és a gyermekvédelmi szakellátás rendszeréről való tudásukkal hatékony támogatást jelenthetnek a nevelőszülői hálózat működése számára.

A korábban traumát szenvedett, súlyosan sérült gyermekek számára, illetve a gyermekek oktatási és pszichés problémáira is megfelelő választ kell adnia a nevelőszülői ellátásnak. A speciális ellátást nyújtó nevelőszülők ma még jórészt csak magukra számíthatnak, problémáik kezelésében a társszakmák ritkán vesznek részt. Mindezeket figyelembe véve nem lehet vitás, hogy a nevelőszülőknek nagy szükségük van a pszichológusok szakmai ismereteire és támogatására.

A szakellátásban nagy számban vannak olyan gyerekek, akiknek a gyógyszeres terápia kiegészítéseként jól megtervezett, huzamos ideig tartó pszichoterápiás támogatásra van szükségük. Információink szerint jelenleg a gyermekpszichiátria a gyógyszer beállításán, a sürgősségi kezelésen túl maximum néhány beteg kórházi ellátását tudja biztosítani. A gyermekpszichiátriai osztályok gyakran 14 éves korig, a felnőtt pszichiátriai osztályok pedig 18 év felett fogadják a betegeket. Ez a szabályozás tehát azt is eredményezi, hogy a rendkívül érzékeny ifjúsági korosztály gyakran évekig semmilyen pszichiátriai ellátáshoz, terápiás kezeléshez nem jut hozzá.

Az egészségügyi ellátás említett hiányosságai miatt a pszichés problémák ellátásának feladatai zömében a nevelőszülőkre, terapeutákra, bizonyos helyeken a pedagógusokra és néhol a szociális munkásokra hárul.

Álláspontunk szerint, a pszichológiai kiválasztás és a terápiás folyamatok egymástól különböző, elkülönülő készségeket és perspektívákat, valamint különböző tapasztalati tudást igényelnek. Mind etikai, mind szakmai szempontok alapján elfogadhatatlannak tartjuk, hogy egy terápiát vezető szakember, egyszersmind alkalmassági- és felülvizsgálatot, rendkívüli felülvizsgálatot végezzen, egyazon kliens esetén.

A fentiek alapján egyértelműen javasoljuk, hogy a nevelőszülői hálózat szakmai létszámának megállapításakor kerüljön nevesítésre a pszichológus munkakör is, és kerüljenek állandó alkalmazásra pszichológus végzettségű szakemberek a hálózat tagjaiként.

Melléklet

1. számú melléklet

Orientáló kérdések a nevelőszülők kiválasztásához

- Kérem, beszéljen a családjáról (szűkebb/tágabb).
- Hogyan jellemezné az otthoni, családi légkört?
- Ön hol helyezkedik el ebben a családban? Hogyan érzi magát a családban?
- Milyen feszültség-források vannak az Ön családjában?
- Milyen konfliktusok szoktak lenni a családban?
- Önt milyen embernek tartják családtagjai, rokonai?
- Önt milyen embernek tartják a barátai?
- Ön milyen embernek tartja magát?
- Milyen nevelőszülő lenne?
- Hogyan jellemezné a rokoni kapcsolatait? Vannak problémás viszonyok a családban?
- Ki irányít a családban? (szűkebb/tágabb) Ki a központi figura?
- Az Ön környezete mit gondol arról, hogy nevelőszülővé válna? Mi a véleményük?
- A rokonok, barátok között inkább támogatják Önt, vagy ellenzik, hogy nevelőszülővé váljon?
- Kik azok, akik támogatják? Kik azok, akik ellenzik?
- (Aki irányít a családban) Neki mi a véleménye?
- Mit mondanak mások, miért legyen nevelőszülő?
- Mit mondanak mások, miért ne legyen nevelőszülő?
- Miben fog megváltozni a család élete az új gyermek befogadásával?
- Hogyan fog a család (szűkebb/tágabb) viszonyulni az új gyermekhez/gyermekekhez?
- Hogyan fognak együttműködni?
- Hogyan viszonyulnának egy rossz, nehezen kezelhető gyermekhez?
- Van-e gyermeke?
- Saját gyermeke hogyan vélekedik? Mi az Ő véleménye?
- Várt gyermek volt-e?
- Ő milyen ember?
- Voltak-e, vannak-e nehézségek?
- Mely területen? Hogyan oldotta meg?
- Volt-e, van-e segítsége?
- Milyen szülőnek ítéli meg önmagát? Ezt mire alapozza?
- Ön szerint milyenek a gyerekek?
 - milyen a jó gyerek?
 - milyen egy rossz gyerek?

- milyen egy állami gondoskodásban lévő gyermek? Milyen tulajdonságai vannak?
- hogyan gondolkodhat az életről?
- Ön szerint mi a szülő feladata?
 - milyenek a szülők?
 - milyen egy jó szülő? A jó szülő ismérvei?
 - milyen egy rossz szülő?
 - mi a nevelőszülő feladata?
 - milyen egy jó nevelőszülő? Mitől lehet jó egy nevelőszülő?
 - milyen egy rossz nevelőszülő?
- Ön szerint milyen egy jó gyermek – szülő kapcsolat?
- Ön szerint milyen egy rossz szülő – gyermek kapcsolat? Mitől lehet jó? Hogyan lehet javítani?
- Találkozott már problémás gyermekkel? Meséljen róla. Mit tenne a szülők helyében?
- Ön szerint mi a különbség a szülő, és a nevelőszülő között?
- Miért szeretne nevelőszülő lenni?
- Mikor döntötte ezt el?
- Mi alapján döntött így?
- Mennyire játszanak szerepet az anyagi lehetőségek ebben a döntésben?
- Van ismerőse, aki nevelőszülő? Ő mit mondott róla?
- Mit gondol, Ő/mások miért vállalta/vállalták el ezt a feladatot?
- Ön szerint milyen nehézségei lesznek nevelőszülőként?
- Ön szerint milyen pozitívumokkal jár nevelőszülőnek lenni?
- Mit gondol Ön, miért vállalja el ezt a feladatot?
- Mit gondol Ön, mik azok, amiért ne vállalja el a feladatot? Milyen kétségei támadtak?
- Ön szerint milyen gyermeket/gyermekeket fog kapni?
- Milyen feladatok várnak Önre a gyermeknevelés kapcsán?
- Ön szerint mik a nevelőszülői hivatás nehézségei?
- Milyen tulajdonságokkal, képességekkel rendelkezik egy jó nevelőszülő?
- Milyen segítségre számít a feladat ellátásában?
- Mit gondol a nevelt gyermek és vér szerinti szüleinek kapcsolatáról?
- Mit érezne, amikor haza kellene gondozni nevelt gyermekét vér szerinti családjába?
- Mi élete nagy kudarca? Hogyan élte meg? Általában hogyan éli meg a kudarcokat?
- Mi az, ami Önt a leginkább felbosszantja?
- Kérem, beszéljen gyermekkoráról. Hol született, hol éltek stb.
- Hogyan jellemezné Ön a szüleit?
- Szeretném, ha jellemezné a kora gyermekkori kapcsolatát a szüleinevel.
- Milyen nevelést kapott? Szigorúak voltak-e? Testi fenyítés volt-e?
- Volt-e olyan esemény, ami nagyon rosszul esett önnek?

- Érte-e valamilyen sérelem gyermekkorában, vagy serdülőkorában a szülei részéről?
- Milyen volt Ön gyermekként?
- Most arra szeretném kérni, hogy válasszon 5 melléknevet, vagy szót, ami tükrözi az Ön gyermekkori (12 éves korig) kapcsolatát az édesanyjával. Miért pont ezeket választotta?
- Most arra szeretném kérni, hogy válasszon 5 melléknevet, vagy szót, ami tükrözi az Ön kapcsolatát az édesapjával. Miért pont ezeket választotta?
- Melyik szülő állt Önhöz a legközelebb és miért? Miért nem volt ez az érzése a másik szülő iránt?
- Mikor volt először távol a szüleitől? Hogyan reagált erre Ön és a szülei hogyan reagáltak?
- Amikor gyermekként érzelmileg zaklatott volt, mit csinált? Fel tudna idézni egy konkrét élményt? Előfordult-e valaha, hogy a szülei megfélemlítették önt, bármilyen módon, akár fegyelmezési célból, vagy akár csak viccből is?
- Tudna-e emlékezni, hogy mi történt, amikor fizikailag bántalmazták? Fel tudna idézni egy konkrét élményt?
- Érezte-e magát visszautasítva gyermekként?
- Általánosságban mit gondol, az ön szüleivel kapcsolatos tapasztalatai mennyiben befolyásolták az Ön személyiségét? Van-e esetleg ami hátráltatta a fejlődésben vagy negatív hatással volt Önre?
- Mit gondol, a szülei gyermekkorában miért úgy viselkedtek önnel, ahogyan?
- Voltak-e más felnőttek gyermekkorában, akikkel olyan közeli kapcsolatban volt, mint a szüleivel?
- Volt-olyan élménye, tapasztalata, amit traumatikusnak ítélt? (pl: szeretett személy elvesztése)
- Voltak-e változások a szüleivel való kapcsolatában gyermekkorát követően egészen a felnőttkorán át a jelen állapotig? Milyen a kapcsolata most felnőttként a szüleivel?
- Milyen érzései vannak, amikor távol van gyermekétől?
- Ha lenne 3 kívánsága a gyermekének mostantól kezdve az elkövetkezendő 20 évre, mik lennének azok? Olyasmire gondoltam, hogy milyen jövőt szeretne/képzelné a gyermekének?
- Van-e valami, amit úgy gondol, hogy Ön a saját kora gyermekkori tapasztalataiból tanult?
- Mit remél, az Ön saját és nevelt gyermeke mit tanul majd az Ön szülőségével kapcsolatos gyermekkori tapasztalataiból?

2. számú melléklet

Segítő beszélgetés a nevelőszülői ellátásban

A nevelőszülői tanácsadói látogatások alkalmával a nevelőszülői tanácsadó a beszélgetések során arra törekszik, hogy meggyőződjön róla, hogy a kihelyezett gyermek teljes körű ellátása szakszerűen megvalósul-e. Megállapítja azt, hogy az elért eredmények megfelelnek-e a nevelés alapidokumentumainak, gyámi kéréseknek (szakmai vélemény, Gh1, esetleges egyéb szakvélemények, szakmai program) megállapítja a további feladatokat, teendőket.

Ezt követően feladata, hogy feltérképezze a nevelőszülők és a nevelt gyermekek belső erőforrásait. A nevelőszülői tanácsadó kíséri a klienst, és abban segíti, hogy a felmerülő problémákat a saját erejéből oldja meg. A beszélgetés során cél a nyílt és őszinte kommunikáció alkalmának megteremtése a kommunikációs gátak (dicséret, utasítás, címkézés, értelmezés...) elkerülésével.

A segítség az itt és most-ban történik. A nevelőszülői tanácsadó figyelmes és elfogadó hallgató, aki feltétel nélküli pozitív elfogadással fordul a nevelőcsalád minden tagja felé.

El lehet neki mondani a gondokat, érzelmeket, problémákat, gondolatokat, örömeket, kérdéseket. A tanácsadó nem ítélkezik, nem minősít, de meghallgatja mind a nevelőszülőt, mind a nevelt gyermekeket.

Célszerű, ha a gyerekekkel a tanácsadó négy szemközti helyzetben is beszélgetést folytat. A figyelem, amelyet a tanácsadó ad a nevelőszülőnek vagy a nevelt gyermekeknek, az lesz, ami időnként fontos prevenciós, betegségmegelőző értelemben védi a testi, lelki egészséget, átsegíti őket a kritikus helyzeteken.

A segítő beszélgetésben a tanácsadó segíti a nevelőszülő személyiségének integritását, pszichésen rendezett és feldolgozott módon viszonyulni saját magához, az érzelmeihez, gondolataihoz, vágyaihoz. Az elfogadó közegben a nevelőszülő lehetőséget kap arra, hogy szembe nézzen a nehézségekkel, konfliktusokkal, veszteségekkel, elakadásokkal és mozgósítani tudja a belső erőforrásait.

A segítőbeszélgetés területei a látogatás során:

- gyermek kihelyezés alkalmával a gyermek befogadásának segítése
- konfliktushelyzetek, krízisek esetén
- elbizonytalanodás idején
- örökbefogadáskor
- önbizalom és önbecsülés megerősítésében
- kudarcélmények, veszteségek, gyász feldolgozásában
- kapcsolattartás után
- tudatosabb és kompetensebb élet kialakításában

- meglegedettség, elfogadás, megbékélés növelésében
- szökésből visszahozott gyermek esetében mind a gyermeknek, mind a nevelőszülőnek
- suicid szándék jelzése esetén
- családi krízis esetén (halál, krízis... stb.)
- várandósság és anyává válás estén a nevelt gyermek esetében
- párkapcsolati konfliktusok esetén
- saját gyermek és nevelt gyermek konfliktusában

A segítő beszélgetés céljai:

1. A nevelőszülő szakmai személyiségének erősítése
2. Kommunikációs készségek fejlesztése
3. Modellnyújtás, támogatás, megerősítés
4. A nevelőszülő együttműködési és konfliktuskezelési készségeinek erősítése, fejlesztése
5. A gyermekek testi, lelki fejlődésének felmérése
6. A gyermeki nevelési szükségletek felmérése
7. Önálló problémamegoldás segítése

A nevelőszülők különösen nagy figyelmet igényelnek az első kihelyezés után, amikor megerősítésre van szükségük abban, hogy a feladataik ellátását megfelelően végzik. A nevelőcsalád családszerkezetében beállt változás miatt szükséges a tanácsadónak odafigyelnie arra, hogy minden változás krízis, mely a nevelt gyermek befogadásával az egész családot érinti. A befogadott gyermek integrálása nem csak a foglalkoztatási jogviszonyban álló feladata, hanem kiemelt figyelmet kell fordítani a család minden tagjára lehetőség szerint, hiszen, ha a család egésze nem tudja elfogadni a nevelt gyermeket, a kihelyezés kudarcra van ítélve.

A kihelyezett gyermek számára is krízis a családból való kiszakítás, idegen emberek otthonába kerülés, akkor is, ha ott az életkörülmények sokkal magasabb szintűek, mint a vér szerinti családban voltak. A tanácsadó feladata ezért a gyermek befogadása kapcsán, hogy ne csak az adminisztrációs feladatokat végezze, hanem a gyermekre is időt és figyelmet fordítva segítsen neki megérteni a helyzetet, feldolgozni a krízist.

Igen sokszor a nevelőszülő elfárad, elkeseredik, kudarcosnak érzi magát, ha a nevelt gyermekre az oktatási intézmények panaszkodnak, akár a tanulmányi eredmény, akár a magatartás vagy a gyermek szorgalma miatt. Ilyenkor fontos a nevelőszülő támogatása, munkájának, erőfeszítésének méltatása, elismerése, akkor is, ha a befektetett energiáit nem látja megtérülni. Az eredmények, és a munkájának

gyümölcse sokszor csak hosszú idő elteltével válik láthatóvá, ennek elfogadása nem kis lelki energiák befektetését igényli.

A tanácsadó, mint segítő szakember, a személyiségével dolgozik, ezért nagyon fontos, hogy empátikus, türelmes, helyzeteket átlátó és megértő tudjon lenni, annak érdekében, hogy a gyermekek és a nevelőszülő bizalmát megszerezze. Ez munkájának az alapja, fontos pszichikus feltétele.

Az elfogadás azt jelzi a másik számára, hogy nem kell félnie. A másik fél a viselkedésével lehet, hogy nem ért egyet, de képes elfogadni, hogy a másik személy az adott helyzetben erre a reakcióra volt képes, ez tűnt számára célszerűnek. Ugyanakkor a másikba vetett bizalom azt is jelzi, hogy a legközelebbi alkalommal képesnek tartjuk a személyt arra, hogy sikerebben oldja meg a helyzetet. Így az elfogadás éppen viselkedésváltozáshoz vezet el. Ha nem akarjuk kívülről megváltoztatni a személyt, hanem rá tudjuk bízni, hogy a saját dolgaiban felelős döntéseket hozzon, akkor hozzá is segítjük ahhoz, hogy változzon.

Hitelesség, elfogadás és empátia. Ezek azok az alapvető jellemzők, amelyek a terapeuta viselkedésében szükségesek ahhoz, hogy a kliens számára megfelelő légkört teremtsen. Nemcsak a terápiás helyzetben, hanem a tanár-diák viszonyban és a mindennapi érintkezésben is ezek azok a tulajdonságok, amelyek segítik a partnert az optimális önfejlesztés elérésére.

Fontos jellemzői tehát a hatékony kliens-segítő kapcsolatnak: a szorongásmentes légkör, az elfogadó attitűd, az „értő hallgatás”, az egyenrangú viszony és a megoldásra való rávezetés

3. számú melléklet

A jelentkezéshez szükséges dokumentumok jegyzéke

- Jelentkezési lap
- Adatkezelésről szóló tájékoztató
- Környezettanulmány – mellékelte
- Nyilatkozatok
 - büntetlen előéletéről
 - korábban más működtetőnél való nevelőszülői jogviszonyról
 - főbérlet hozzájáruló nyilatkozata
 - saját tulajdonban lévő ingatlanról
 - hátralékról
 - hozzájáruló nyilatkozat az illetékes Gyermekjóléti Központ véleményének bekéréséhez
 - hozzájáruló nyilatkozat a háziorvosi vélemény bekéréséhez – külön a saját részére és külön a gyermekei részére
 - házastárs/élettárs hozzájáruló nyilatkozata a nevelőszülői tevékenység folytatásához
- Háziorvos részére felkérő levél az egészségügyi alkalmasság megállapítására
- Háziorvosi vélemény – jelentkező, valamint a vele egyháztartásban élő felnőtt és kiskorú családtagokra vonatkozóan
- Szakmai vélemény kérése az előző működtetőtől

4. számú melléklet

Jelentkezési lap

JELENTKEZÉSI LAP

	A JELENTKEZŐ ADATAI	A HÁZASTÁRS / ÉLETTÁRS ADATAI
Név:		
Születési név:		
Születési hely:		
Születési idő:		
Anyja neve:		
Családi állapota:		
Iskolai végzettsége:		
Foglalkozása:		
Munkahely neve, címe		
Lakcíme:		
Telefon:		
Email cím		

A LAKÁSBAN EGYÜTT ÉLŐ MÁŠ SZEMÉLYEK:			
Név	Születési idő	Rokonsági fok	Foglalkozás

A nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyra vonatkozó szóbeli és írásbeli tájékoztatást megkaptam.

Kijelentem, hogy a felvett adatokat a [MŰKÖDTETŐ NEVE] részére a nevelőszülői tevékenységre való jelentkezéssel kapcsolatosan önként szolgáltattam.

Hozzájárulok ahhoz, hogy a [MŰKÖDTETŐ NEVE] az adatokat a nevelőszülői alkalmassági vizsgálat lefolytatásához, valamint a szolgáltatói nyilvántartásba való bejegyzés esetén az eljárás lebonyolításához az adatokat kezelje és azt az illetékes szervhez továbbítsa.

Kelt: [helyszín], év, hó nap.

.....
jelentkező

.....
jelentkező házastársa / élettársa

5. számú melléklet

Adatkezelésről szóló tájékoztató

TÁJÉKOZTATÁS ADATKEZELÉSRŐL

A nevelőszülői jelentkezés során a [MŰKÖDTETŐ NEVE] birtokába kerülő személyes adatokat a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 134. § - 136. §-ban engedélyezett és előírt módon kezeli.

Az adatok kizárólag a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony és a helyettes szülői jogviszony egyes kérdéseiről szóló 513/2013. (XII. 29.) Korm. rendelet 2. §-ában előírt nevelőszülői feladatellátásra való alkalmassági vizsgálat során kerülnek hivatalos használatra.

Sikeres nevelőszülői jelentkezés esetén az adatok továbbítása az adatkezelésre jogosult szerv felé a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyhoz kapcsolódóan, a szolgáltatói nyilvántartásba való bejegyzés érdekében, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet alapján, valamint a nevelőszülői tevékenység végzéséhez szükséges szerződések megkötése esetén történik.

Kelt: [hely], év,hó,nap

.....
[NÉV]
titulus

A tájékoztatót megismertem, az abban foglaltakat tudomásul vettem.

Kelt: [hely],év,hó,nap

.....
aláírás

6. számú melléklet

Környezettanulmány

KÖRNYEZETTANULMÁNY

- nevelőszülőknek jelentkező(k)ról
- kötelező felülvizsgálathoz
- működő nevelőszülő költözéséhez
- férőhelybővítéshez

I. Személyi adatok

I. Személyi adatok

	Nevelőszülő	Együtt élő házastárs vagy élettárs
Név:		
Születési név:		
Születési hely, idő:		
Anyja neve:		
Családi állapot:		
Állandó lakcíme:		
Személyi ig. száma:		
TAJ száma:		
Adószáma:		
Iskolai végzettsége:		

Szakképzettsége:		
Munkahely neve:		
Foglalkozása:		
Jövedelem jogcíme:		
Jövedelem (nettó) összege:		

Lakcím, ahova a működési engedélyt kérjük, ahol a nevelőszülői tevékenységet folytatni kívánja:

Lakcím/Hrsz.:
Telefonszám:
Napközbeni elérhetőség:
E-mail cím:

II. A lakásban együtt élő más személyek

Név	Szül. idő	Rokonsági fok	Gazdasági aktivitás/foglalkozás

A közös háztartásból már kivált gyermekek:

III. A lakás tulajdonviszonyaira vonatkozó adatok

A nevelőszülő milyen jogcímen tartózkodik a lakásban?

tulajdonos - főbérelő - bérelő - albérelő - családtag

egyéb:

(A nevelőszülő nyilatkozata a környezettanulmány mellékletét képezi.)

Van-e hiteltartozása az adott ingatlanra? igen - nem

Igénybe vették-e a szociálpolitikai támogatást? igen - nem

Mennyire stabil a nevelőszülő lakáshelyzete?

- tartós, végleges
- bizonytalan, változtatni szándékozó
- átalakítás van folyamatban

várható befejezése:

(A fennálló hitel ill. közüzemi díjtartozásra vonatkozó nyilatkozat a környezettanulmány mellékletét képezi.)

IV. A lakás településkörnyezete (a megfelelő válasz aláhúzendó)

a.) főváros - város - község - tanya, puszta

b.) belterület - külterület

c.) Az épület típusa: - családi ház - lakótelepi tömbház - társasház

egyéb:

d.) A településen az alábbi intézmények közül az alábbiak találhatóak:

kórház - szakorvosi rendelőintézet - gyermekorvos - védőnő

bölcsőde - óvoda - általános iskola - eltérő tantervű iskola

pedagógiai szakszolgálat - pszichológus - fejlesztő pedagógus

Amennyiben a fenti intézmények az adott településen nem találhatóak, a legközelebbi elérhetőség:

e.) A lakáshoz kert - gazdasági udvar tartozik.

f.) A lakásban, a ház körül élő állatok, ezek elhelyezése:

g.) Kertítő, kút, egyéb veszélyforrás:

V. A lakásra vonatkozó adatok

A lakás hasznos alapterülete: m²

Lakószobák száma:

Alapterületük egyenként, a benne élő személyek, a nevelt gyermekek elhelyezésének felsorolásával:

1. m²
2. m²
3. m²

A saját gyermekek elhelyezése **a szülőkkel együtt – külön szobában** megoldott.

A nevelt gyermekek által használt szobák száma:

A lakás alaprajza*. (Megjelölve a helyiségekben lakókat, a gondozottak számára fenntartott szobákat, a gyermekek nemének, számának meghatározásával, az alapterület megjelölésével.)

Földszinti alaprajz:

Emeleti / tetőtéri alaprajz:

* Alaprajz készítése ajánlás, vannak hálózatok, ahol ezt feltüntetik.

A gondozott gyermekek által használt szobák berendezése (részletesen):

A működtetővel kötött megállapodás alapján a férőhelyek száma: ... **főről** ...**főre**

Ebből már a háztartásban nevelkedő gyermekek száma: fő

Üres férőhelyek száma: fő.

Egyéb helyiségek: konyha	db	m ²
étkező	db	m ²
nappali	db	m ²
fürdőszoba	db	m ²
WC	db	m ²
előszoba	db	m ²
kamra	db	m ²
egyéb:	db	m ²

A lakás **komfort**fokozata: összkomfortos - komfortos - félkomfortos - komfort nélküli

Milyen módon megoldott a **fűtése**? központi fűtés - gáz - villany - cirkó - vegyes tüzelésű kazán - egyéb:

Milyen módon megoldott az egészséges **vízellátás**? vezetékes ivóvíz - fúrt kút egyéb:

(Fúrt kút esetében hivatalos ÁNTSZ igazolást mellékelni szükséges!)

Egészséges **tisztálkodási lehetőség**, meleg vízzel való ellátás biztosított-e? igen - nem

A kulturált **közös étkezés** hogyan biztosított? étkezőben – konyhában – egyéb:

Milyen a lakás állaga?

- frissen felújított - jól karbantartott – átlagos - elfogadható – elavult – elfogadhatatlan
- száraz – világos – sötét – nedves falak – beázik

Milyen a lakás tisztasága?

tiszta – rendezett – átlagos - rendezetlen – koszos – elhanyagolt

Milyen a lakás **berendezése**?

Igényes, rendezett – átlagos, megfelelő – hiányos, változtatásra javasolt

Javasolt változtatás:

VI. Jelentkezés körülményei (ezt a pontot csak az új jelentkezők esetében kell kitölteni, a megfelelő válasz aláhúzendó)

Jelentkezés oka:

nem lehet saját gyermeke - saját gyermekei felnőttek - saját gyermeke mellé szeretne még gyermekeket testvérnek - szereti a gyermekeket, szeretne segíteni nehéz élethelyzetű gyermekeknek - maga is gyermekvédelmi gondoskodásban nőtt fel – a nevelőszülői díjazás fontos jövedelemforrás – jelenlegi munkalehetősége bizonytalan – egyéb:

Honnan tud arról a lehetőségről, hogy nevelőszülői feladatokat vállalhat:

rokon, ismerős – más nevelőszülő – média – bölcsőde, óvoda, iskola – helyi önkormányzat, gyermekjóléti központ, családsegítő – civil szervezet – egyéb:

Jelentkezett-e már képzésre? igen – nem

Ha igen, hol és mikor?

Mi lett az eredménye? nem kezdte el - képzéssel befejezte – nem fejezte be

Volt-e már korábban nevelőszülő? igen - nem

Ha igen, hol és mikor?

Számíthatnak-e szűkebb környezetükre, ha szándékuk megvalósul? igen – nem

Kire?

VII. A nevelni szándékozott gyermekekre vonatkozó adatok (ezt a pontot csak az új jelentkezők esetében kell kitölteni, illetve akkor, ha a működő nevelőszülőnek van még gyermekvállalási szándéka)

Milyen korú gyermeket szeretne vállalni? 3 év alatti - óvodáskorú – kisiskolás korú (6-10 év) – kiskamasz (11-14 év) – kamasz (15-18 év) - mindegy

Milyen nemű gyermeket szeretne? fiú – lány – mindegy

Beteg, fogyatékos gyermek nevelését vállalná-e? igen – nem

Speciális szükségletű gyermek nevelését vállalná-e? igen - nem

Tizenéves anya (18 év alatti) várandósan, ill. gyermekével? igen - nem

VII. A nevelőszülői tanácsadó összegző véleménye:

A 201..... n tett helyszíni látogatás alapján a család környezetét gyermeknevelésre alkalmasnak tartom nem tartom alkalmasnak

Az elutasítás indoklása

.....

[NÉV]

nevelőszülői tanácsadó

- Megállapítom, hogy jelentkezőt sorszámon a nevelőszülői férőhelyet biztosítók nyilvántartásába kell venni.
- A nevelőszülő további tevékenységét támogatom.
- A nevelőszülő új ingatlana a nevelőszülői tevékenységhez alkalmas.
- A nevelőszülő férőhelybővítéséhez hozzájárulok.

[Működő nevelőszülő esetében: nyilvántartásában van]

Kelt:,évhónap.....nap

.....
a működtető nevében
[NÉV]
titulus

7. számú melléklet

Nyilatkozat a lakás tulajdonviszonyairól

NYILATKOZAT

Alulírott.....év. szül. név)

.....(személyi adatok)

.....(lakcím)

nevelőszülő, büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a nevelőszülői tevékenységem folytatásához igénybevett(település neve)(település neve), házszám) alatti ingatlan, melynek helyrajzi száma:.....

- saját tulajdonomat
- résztulajdonomat képezi,
- haszonélvezetemben,
- határozatlan idejű használatomban áll
- határozott idejű használatomban áll, időpontja:..... *
- Nemzeti Eszközkezelő Zrt. tulajdonában áll.

Jelen nyilatkozatomat a [MŰKÖDTETŐ NEVE] részére adtam, amely intézmény a fenti gondozási helyre vonatkozó szolgáltatói nyilvántartásba való bejegyzés céljára használhatja fel azt.

Tudomásul veszem, hogy amennyiben a fenti jogcímekben változás állna be, köteles vagyok azt a [MŰKÖDTETŐ NEVE] haladéktalanul bejelenteni, figyelemmel a 513/2013. (XII.29) Kormányrendelet 17.§.-ában megfogalmazott jogkövetkezményekre.

Kelt:....., év hó..... nap

.....

nevelőszülő / jelentkező

Előttünk, mint tanúk előtt:

1. Tanú

Név:.....

Cím:.....

Aláírás:.....

2. Tanú

Név:.....

Cím:.....

Aláírás:.....

* a kívánt rész aláhúzandó!

8. számú melléklet

Nyilatkozat az ingatlan tulajdonos hozzájárulásáról

NYILATKOZAT

Alulírott.....(név)

.....(személyi adatok)

tulajdonosként hozzájárulok ahhoz, hogy (nevelőszülőnek jelentkező neve, személyi adatai).....

ingatlanomban(utca, házszám, hrsz.)
nevelőszülői tevékenységet folytasson.

Kelt:, év hó.. nap

.....

tulajdonos*

Előttünk, mint tanúk előtt:

1. Tanú

2. Tanú

Név:.....

Név:.....

Cím:.....

Cím:.....

Aláírás:.....

Aláírás:.....

*Az összes olyan személy aláírása szükséges, aki tulajdonjoggal / haszonélvezeti joggal rendelkezik.

9. számú melléklet

Nyilatkozat a fennálló hitel, illetve közüzemi díjtartozásról

Tisztelt Jelentkező!

Nevelőszülői tevékenységre való jelentkezése kapcsán tájékoztatom, hogy személyi körülményei alkalmasságának vizsgálatához nyilatkoznia kell közüzemi és hiteltartozásairól az alábbiak szerint.

Jelen nyilatkozatában foglalt adatokat kizárólag a nevelőszülői alkalmasságának vizsgálata során használja fel a Működtető.

Kelt:.....,évhónap

.....

[NÉV]

[titulus]

NYILATKOZAT

Alulírott _____nevelőszülői feladatokra jelentkező nyilatkozom, hogy lejárt fizetési hátralékom

van – nincs.

Ha Önnek hátraléka van, kérem, részletezze az alábbi táblázatokban.

I. Közüzemi díjak:

A közüzemi díj fajtája	Hány havi díjfizetési elmaradása van?	A hátralék összege
1. Víz – csatorna		
2. Villany		

3. Fűtés		
4. Telefon		
5. Közös költség		

II. Hitelek (amelyek a működési engedélyben szereplő lakóhely biztonságát érintik)

A hitel fajtája (pl.: lakáshitel, fogyasztási /áru/ hitel, egyéb)	Hány havi díjfizetési elmaradása van?	A hátralék összege

Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a fent megadott adatok a valóságnak megfelelnek.

Kelt:

Nevelőszülő

Tanúk:

Név:

Név:

Cím:

Cím:

Aláírás:

Aláírás:

10. számú melléklet

Felkérő levél házi orvos részére az egészségügyi alkalmasság megállapítására

Tárgy: Egészségügyi alkalmasság

Előadó:

Melléklet: 2 db

Ikt.sz.:

[NÉV]

[CÍM]

házi orvos részére

Tisztelt [Doktornő/Doktor Úr]!

Felkérem, hogy a becsatolt hozzájárulás alapján [NÉV] [CÍM] [TAJ SZÁM] nevelőszülőnek [jelentkező/működő] nevelőszülő vonatkozásában a 15/1998.(04.30.) NM. rendelet 95.§.(1) bekezdés alapján szíveskedjen az alábbi kérdéseket háziorvosi véleményében a mellékelt nyomtatványon megválaszolni és azt postafordultával részünkre megküldeni.

A jelentkező személy nem szenved-e:

- a gyermek megfelelő ellátását is korlátozó testi, érzékszervi, értelmi fogyatékoságban,
- súlyos pszichotikus zavarban,
- alkoholfüggőségben,
- kábítószer-függőségben,
- olyan betegségben, amely miatt – akár időszakosan is akadályozott a gyermekről való gondoskodás, illetve amely a gyermek fejlődését veszélyezteti.

Kelt:

Tisztelettel:

[Név]

titulus

11. számú melléklet

Hozzájáruló nyilatkozatok a házi orvosi vélemény kéréséhez

NYILATKOZAT HÁZIORVOSI VÉLEMÉNY BESZERZÉSÉHEZ

Alulírott

TAJ szám:

Cím:

alatti lakos hozzájárulásomat adom, hogy a nevelőszülői alkalmasságom elbírálásához szükséges házi orvosi véleményt az /intézmény neve/ **házi orvosomtól**

.....[Orvos neve].....

cím:

a 15/1998.(04.30.) NM.rendelet 95. §. /1/ bekezdése alapján bekérje.

Kelt:

.....
nevelőszülő / jelentkező

Előttünk, mint tanúk előtt:

1. Tanú

2. Tanú

Név:.....

Név:.....

Cím:.....

Cím:.....

Aláírás:.....

Aláírás:.....

**NYILATKOZAT
HÁZIORVOSI VÉLEMÉNY BESZERZÉSÉHEZ**

Alulírott

TAJ szám:

Cím:

alatti lakos hozzájárulásomat adom, hogy a nevelőszülői alkalmasságom elbírálásához szükséges háziiorvosi véleményt az /intézmény neve/ **gyermekeim háziiorvosától**

.....[Orvos neve].....

cím:

a 15/1998.(04.30.) NM.rendelet 95. §. /1/ bekezdése alapján bekérje.

Kelt:

.....
nevelőszülő / jelentkező

Előttünk, mint tanúk előtt:

1. Tanú

Név:.....

Cím:.....

Aláírás:.....

2. Tanú

Név:.....

Cím:.....

Aláírás:.....

12. számú melléklet

Házi orvosi vélemények

előadó:
nevelőszülői tanácsadó

HÁZIORVOSI VÉLEMÉNY NEVELŐSZÜLŐI ALKALMASSÁGRÓL

Hivatkozással megkeresésükre

(címe:)

nevelőszülőnek jelentkező, illetve működő nevelőszülő vonatkozásában a 15/1998.(04.30.)

NM. rendelet 95. § (1) bekezdése alapján az alábbi házi orvosi véleményt adom:

Nevezett

a./ a gyermek megfelelő ellátását is korlátozó testi,
érezékszervi, értelmi fogyatékoságban
szenvéd szenvéd nem

b./ súlyos pszichotikus zavarban
szenvéd szenvéd nem

c./ alkoholfüggőségben
szenvéd szenvéd nem

d./ kábítószer-függőségben
szenvéd szenvéd nem

e./ olyan betegségben, amely miatt – akár időszakosan is –
akadályozott a gyermekről való gondoskodásban, illetve
amely a gyermek fejlődését veszélyezteti
szenvéd szenvéd nem

Megjegyzés:

Kelt:

PH

.....
házi orvos

Előadó:
nevelőszülői tanácsadó

HÁZIORVOSI VÉLEMÉNY NEVELŐSZÜLŐ FELNŐTT CSALÁDTAGJÁRÓL

Hivatkozással megkeresésükre

(címe:)

nevelőszülőnek jelentkező, illetve működő nevelőszülő vonatkozásában a vele egy háztartásban élőkről a 15/1998.(04.30.) NM. rendelet 95. § (4) bekezdése alapján az alábbi véleményt adom:

1. Név:.....rokonsági fok:.....

Nevezett olyan betegségben, amely akadályos lehet nevelt gyermek családba fogadásának, illetve az ellátandó gyermeket veszélyezteti

szenved

nem szenved

2. Név:.....rokonsági fok:.....

Nevezett olyan betegségben, amely akadályos lehet nevelt gyermek családba fogadásának, illetve az ellátandó gyermeket veszélyezteti

szenved

nem szenved

3. Név:.....rokonsági fok:.....

Nevezett olyan betegségben, amely akadályos lehet nevelt gyermek családba fogadásának, illetve az ellátandó gyermeket veszélyezteti

szenved

nem szenved

Megjegyzés:

Kelt:

PH

.....

házi orvos

Előadó:
nevelőszülői tanácsadó

HÁZIORVOSI VÉLEMÉNY NEVELŐSZÜLŐ KISKORÚ CSALÁDTAGJÁRÓL

Hivatkozással megkeresésükre

(címe:))

nevelőszülőnek jelentkező, illetve működő nevelőszülő vonatkozásában a vele egy háztartásban élő kiskorúakról a 15/1998.(04.30.) NM. rendelet 95. § (4) bekezdése alapján az alábbi véleményt adom:

1. Név:.....rokonsági fok:.....

Nevezett olyan betegségben, amely akadályos lehet nevelt gyermek családba fogadásának, illetve az ellátandó gyermeket veszélyezteti

szenved

nem szenved

2. Név:.....rokonsági fok:.....

Nevezett olyan betegségben, amely akadályos lehet nevelt gyermek családba fogadásának, illetve az ellátandó gyermeket veszélyezteti

szenved

nem szenved

3. Név:.....rokonsági fok:.....

Nevezett olyan betegségben, amely akadályos lehet nevelt gyermek családba fogadásának, illetve az ellátandó gyermeket veszélyezteti

szenved

nem szenved

4. Név:.....rokonsági fok:.....

Nevezett olyan betegségben, amely akadályos lehet nevelt gyermek családba fogadásának, illetve az ellátandó gyermeket veszélyezteti

szenved

nem szenved

Megjegyzés:

Kelt:

PH

.....

házi orvos

13. számú melléklet

Házastárs/élettárs hozzájáruló nyilatkozata a nevelőszülői tevékenység folytatásához

NYILATKOZAT

Alulírott.....(név)
.....(személyi adatok) a
Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a
továbbiakban Gyvt.) 66/B. § (7) bekezdése alapján hozzájárulok ahhoz, hogy házastársam /
élettársam (nevelőszülőnek jelentkező neve, személyi
adatai).....
közös háztartásunkban(utca, házszám,
hrsz.) nevelőszülői tevékenységet folytasson.

Kelt:, év hó..... nap

.....
házastárs/élettárs

Előttünk, mint tanúk előtt:

1. Tanú

Név:.....

Cím:.....

Aláírás:.....

2. Tanú

Név:.....

Cím:.....

Aláírás:.....

Jelentkező nyilatkozata büntetlen előéletéről

NYILATKOZAT

Alulírott.....(név) sz.:..... an.:
..... nevelőszülőnek jelentkező ezennel kijelentem, és aláírással igazolom, hogy a Gyermekvédelemről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban Gyvt.) 10/A. §-ban foglalt rendelkezést ismerem. Felelősségem tudatában kijelentem, és a jelen dokumentum aláírásával igazolom, nem állnak fenn velem szemben a Gyvt. 10/A. § (1) bekezdésében foglaltak. Így nem vagyok olyan személy,

a) aki büntetett előéletű,

b) aki büntetlen előéletű, de a bíróság büntetőjogi felelősségét jogerős ítéletben megállapította a 2013. június 30-ig hatályban volt, a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény XII. fejezet I. címében meghatározott élet, testi épség és egészség elleni bűncselekmény, II. címében meghatározott egészségügyi beavatkozás, orvostudományi kutatás rendje és az egészségügyi önrendelkezés elleni bűncselekmény, kényszerítés, a lelkiismereti és vallásszabadság megsértése, közösség tagja elleni erőszak, személyi szabadság megsértése, emberrablás, emberkereskedelem, zaklatás, magántitok megsértése, visszaélés személyes adattal, visszaélés közérdekű adattal, XIV. fejezetében meghatározott házasság, család, ifjúság és nemi erkölcs elleni bűncselekmény, embercsempészés, XV. fejezet V. címében meghatározott hivatalos személy elleni bűncselekmény és VI. címében meghatározott igazságszolgáltatás elleni bűncselekmény, XVI. fejezet II-IV. címében meghatározott köznyugalom, közbizalom és közegészség elleni bűncselekmény, lopás, sikkasztás, csalás, hűtlen kezelés, hanyag kezelés, rablás, kifosztás, zsarolás, orgazdaság, illetve a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény XV. Fejezetében meghatározott élet, testi épség és egészség elleni bűncselekmény, XVI. Fejezetében meghatározott egészségügyi beavatkozás és kutatás rendje elleni bűncselekmény, XVII. Fejezetében meghatározott egészséget veszélyeztető bűncselekmény, emberrablás, emberrablás feljelentésének elmulasztása, emberkereskedelem, személyi szabadság megsértése, kényszerítés, XIX. Fejezetében meghatározott nemi élet szabadsága és nemi erkölcs elleni bűncselekmény, XX. Fejezetében meghatározott gyermekek érdekét sértő és család elleni bűncselekmény, a lelkiismereti és vallásszabadság megsértése, közösség tagja elleni erőszak, az egészségügyi önrendelkezési jog megsértése, személyes adattal visszaélés, közérdekű adattal visszaélés, zaklatás, magántitok megsértése, környezetkárosítás, természetkárosítás, a hulladékgazdálkodás rendjének megsértése, ózonréteget lebontó anyaggal visszaélés, XXVI. Fejezetében meghatározott igazságszolgáltatás elleni bűncselekmény, bántalmazás közfeladatot ellátó személy eljárásában, XXIX. Fejezetében meghatározott hivatalos személy elleni bűncselekmény, XXXII. Fejezetében meghatározott köznyugalom elleni bűncselekmény, XXXIII. Fejezetében meghatározott közbizalom elleni bűncselekmény, embercsempészés, járványügyi szabályszegés, rablás, kifosztás, zsarolás, lopás, sikkasztás, csalás, hűtlen kezelés, hanyag kezelés, orgazdaság vagy olyan büntetett miatt, amelyet bünszervezet keretében követett el

ba) öt évet meghaladó végrehajtandó szabadságvesztés büntetés esetén a mentesítés beálltától számított tizenkét évig,

bb) öt évnél nem hosszabb végrehajtandó szabadságvesztés esetén a mentesítés beálltától számított tíz évig,

bc) végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés esetén a mentesítés beálltától számított nyolc évig,

bd) közérdekű munka vagy pénzbüntetés kiszabása esetén a mentesítés beálltától számított öt évig,

c) aki a *b)* pontban meghatározott bűncselekmény miatt büntetőeljárás hatálya alatt áll,

d) aki a szakmai gyakorlata meglétének vizsgálata során figyelembe veendő foglalkozás tekintetében foglalkozástól eltiltás hatálya alatt áll, valamint

e) akinek szülői felügyeleti jogát a bíróság jogerős ítéletével megszüntette, valamint akinek szülői felügyeleti joga - a gyermek örökbefogadásához való hozzájárulás kivételével - a gyermek nevelésbe vétele miatt szünetel.

Tudomásul veszem, meg kell szüntetni a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyomat, ha a fenti kizáró okok valamelyike mégis fennáll, vagy ha a Gyvt. a 10/A. § (3) bekezdésben meghatározott igazolási kötelezettségemnek ismételt szabályszerű felhívásra sem teszek eleget, és nem bizonyítom, hogy a kötelezettség elmulasztása rajtam kívülálló ok következménye.

Tudomásul veszem, hogy munkajogi és büntetőjogi következmények terhe mellett amennyiben bármelyik, a fenti jogszabályhelyben megjelölt körülmény velem szemben fennállna, úgy azt haladéktalanul, 3 (három) munkanapon belül köteles vagyok munkáltatómnak írásban bejelenteni.

Egyidejűleg nyilatkozom arról, hogy a velem egy háztartásban élők vonatkozásában a fenti kizáró okok nem állnak fenn.

Aláírással igazolom, hogy nem áll fenn esetemben a Gyvt. 54. § (1) bekezdésében meghatározott kizáró ok. Így nem vagyok olyan személy, aki cselekvőképességet érintő gondnokság és támogatott döntéshozatal hatálya alatt áll.

Kelt

.....
jelentkező

Előttünk, mint tanúk előtt:

1. Tanú

2. Tanú

Név:.....

Név:.....

Cím:.....

Cím:.....

Aláírás:.....

Aláírás:.....

15. számú melléklet

Nyilatkozat korábbi működtetőnél való nevelőszülői jogviszonyról

NYILATKOZAT

Alulírott.....(születési hely, idő:
....., anyja neve:.....)
lakcím:.....

a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony és a helyettes szülői jogviszony egyes kérdéseiről szóló 513/2013. (XII. 29.) Kormányrendelet 5/A. § (1) bekezdése alapján nyilatkozom, hogy korábban más működtetővel, nevelőszülői, hivatásos nevelőszülői vagy nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban álltam / nem álltam*.

Korábbi működtető neve, elérhetősége:

.....
.....

Nevelőszülői tevékenység kezdetének és befejezésének időpontja:

.....

Megszűnés oka:

.....
.....

Kelt:

.....

aláírás

Előttünk, mint tanúk előtt:

1. Tanú

Név:.....

Cím:.....

Aláírás:.....

2. Tanú

Név:.....

Cím:.....

Aláírás:.....

* a kívánt rész aláhúzandó!

16. számú melléklet

Szakmai vélemény kérése előző működtetőtől

Tárgy: Igazolás kérése

Előadó:

Ikt.sz.:

[Név] asszony/úr részére
titulus

Korábbi működtető neve
Cím

Tisztelt Titulus Asszony/Úr!

A [Működtető neve] Nevelőszülői Hálózatánál nevelőszülőnek jelentkezett [Jelentkező neve].....(sz. an.) (lakcím) szám alatti lakos.

Az 513/2013. (XII. 29.) Kormányrendelet 5/A. § (2) bekezdésére hivatkozva kérem, hogy a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 66/B. § (8) bekezdésében meghatározott tartalmú szakmai véleményt szíveskedjék megküldeni számomra a jelentkező nevelőszülőként a gyermekekkel szemben tanúsított magatartásáról, bánásmódjáról, a gyermekek gyermekvédelmi gyámjával, szükség esetén vér szerinti családjával, a nevelési-oktatási intézményével, az egészségügyi ellátást nyújtóval és a működtetővel való együttműködéséről, valamint a nevelőszülő jogviszonya megszűnésének vagy megszüntetésének okáról.

Együttműködésüket előre is köszönjük.

Kelt:

Tisztelettel:

[Név]
titulus

17. számú melléklet

Hozzájáruló nyilatkozat a gyermekjóléti központ véleményének bekéréséhez

**NYILATKOZAT
GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONTI VÉLEMÉNY BESZERZÉSÉHEZ**

Alulírott

Cím:

alatti lakos hozzájárulásomat adom, hogy a nevelőszülői alkalmasságom elbírálásához szükséges lakóhely szerint illetékes gyermekjóléti központ véleményét az [intézmény neve] az 1997. évi XXXI. tv. 10/A. § (1) bekezdése alapján bekérje.

Kelt:

.....
jelentkező

Előttünk, mint tanúk előtt:

1. Tanú

2. Tanú

Név:.....

Név:.....

Cím:.....

Cím:.....

Aláírás:.....

Aláírás:.....

18. számú melléklet

Véleménykérő levél a Család- és Gyermekjóléti Központ részére

Tárgy: Igazolás kérése

Előadó:

Melléklet: 1 db

Ikt.sz.:

Család- és Gyermekjóléti Központ

Cím

Tisztelt Család- és Gyermekjóléti Központ!

A [Működtető neve] Nevelőszülői Hálózatánál nevelőszülőnek jelentkezett [Jelentkező neve]
(sz.: an.:) szám alatti lakos.

Az 1997. évi XXXI. tv. 10/A. § (1) bekezdésére hivatkozva kérjük, hogy ha Önöknek tudomásuk van arról, hogy nevezett szülő felügyeleti jogát a bíróság megvonta, illetve hogy gyermeke(i) gyermekvédelmi gondoskodás alatt áll(nak), akkor erről szíveskedjenek Intézményünket tájékoztatni.

Együttműködésüket előre is köszönjük.

Kelt:

Tisztelettel:

[Név]

titulus

19. számú melléklet

Adatlap a nevelőszülők 3 éves felülvizsgálatához

ADATLAP a nevelőszülők alkalmasságának 3 évente kötelező felülvizsgálatához

TÖRZSLAP

A felülvizsgálat kezdete:
A felülvizsgálatot végzik:
név

A következő felülvizsgálat kezdete:
beosztás

A nevelőszülő neve:

Nyilvántartási száma:

Címe:

A nevelőszülői jogviszony kezdete:
A nevelőszülői tanfolyam ideje:
Modulzáró vizsgáról szóló igazolás kelte:
A nevelőszülői szakképesítés befejezésének kelte:
A szakképesítés alóli felmentés ténye, oka:

Tanúsítvány száma:
Száma:
Bizonyítvány száma:

A működési engedélyben rögzített férőhelyek száma:

Ebből betöltött:
Üres férőhely:

A nevelőszülőnek volt-e, van-e más működtetővel megállapodása?

A nevelőszülői családban az elmúlt 3 év során elhelyezett gyermekek, fiatal felnőttek:

név	születési idő	törzsszám	elhelyezés kezdete – vége	szükséglet
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				

A nevelőszülő vállalta-e egyes gyámi feladatok ellátását?
Gyermekvédelmi gyám neve:

igen nem

I. KÖRNYEZETTANULMÁNY

1. A KÖRNYEZETTANULMÁNY KÉSZÍTÉSÉNEK IDEJE:

(A környezettanulmány a felülvizsgálati dokumentáció mellékletét képezi.)

Az eltelt időszak alatt történt-e változás a gyermek környezetében (pl. átalakítás, a gyermek(ek) elhelyezésének megváltozása, stb.)?

Adottak-e a baleset megelőzését garantáló tárgyi és technikai feltételek?

Az elhelyezés garantálja-e a gyermek autonómiájának, intim szférájának biztosítását?

- van-e a gyermeknek külön fekhelye?
- van-e a gyermeknek íróasztala?
- biztosítva van-e (és hogyan) a gyermeknek a magántitokhoz, levéltitokhoz való joga?

A gyermek rendelkezik-e az életkorának megfelelő játékokkal, könyvekkel?

2. ÁLLAPOT- ÉS VÁLTOZÁSFELMÉRÉS

A felülvizsgálatot megelőző 3 év során történt-e változás az alábbi körülményekben? (Ha igen, a változás lényegét kérjük megfogalmazni!)

- a nevelőszülő munkahelye:
- a nevelőszülő beosztása:
- a házastárs/élettárs munkahelye:
- a házastárs/élettárs beosztása:
- a nevelőszülő legmagasabb iskolai végzettsége:
- a házastárs/élettárs legmagasabb végzettsége:
- tartózkodás jogcíme (tulajdonos, bérlő):

Költözött-e a nevelőszülői család az elmúlt 3 év során?

Ha igen, hányszor?

A költözés(ek) oka:

A családszerkezetben történt változások az elmúlt 3 év során (pl. házasságkötés, válás, saját gyermekek kiválása a családból, megözvegyülés, stb.):

Az elmúlt 3 év során történt-e rokon, hozzátartozó befogadása a családba átmeneti időre, vagy véglegesen?

3. GAZDÁLKODÁS, TÁJÉKOZTATÁS

A nevelőszülő nevelési díj és ellátmány felhasználásához, gazdálkodásához volt-e szükség a működtető részéről segítséget nyújtani?

Volt-e, mikor és miért tételes elszámolásra kötelezve a nevelőszülő?

Eleget tett-e a nevelőszülő a működtető felé tájékoztatási, bejelentési kötelezettségének? (513/2013. (XII. 29.) Kormányrendelet 14.§)

Ha nem, miben mulasztott?

II. EGÉSZSÉGI ÁLLAPOT

A felülvizsgálati dokumentáció mellékletét képezik a nevelőszülőre és családtagjaira vonatkozó háziorvosi igazolások a 15/1998. (IV. 30.) NM. rendelet 95. § (1) bekezdésében meghatározott szempontok alapján.

A becsatolt vélemények alapján szükséges-e a nevelőszülő, vagy valamelyik családtag szakorvosi vizsgálata, illetve szakorvosi vélemény bekérése?

Az elmúlt 3 év során volt-e a nevelőszülőnek olyan komolyabb betegsége, műtete, amely időszakosan a gyermek felügyeletében, ellátásában akadályozta? Mikor történt mindez?

Ez idő alatt a nála elhelyezett gyermek(ek) kinek a felügyeletére voltak bízva, kinek a segítségét vette igénybe a nevelőszülő?

Ha a jövőben ilyen eset fordulna elő, kinek a segítségére számíthat a nevelőszülő?

A felülvizsgálat alkalmával a nevelőszülő figyelmét ismételten felhívtuk bejelentési kötelezettségére a működtető felé (513/2013. (XII. 29.) Kormányrendelet 14.§)

III. A GYERMEK NEVELÉSE, ELLÁTÁSA

1. A GYERMEK(EK) ELLÁTÁSA

Mi módon biztosítja a nevelőszülő a gyermek(ek) számára az életkornak megfelelő, legalább ötszöri, legalább egy alkalommal meleg, az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkezést?

Biztosítja-e a nevelőszülő a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 77.§-ban meghatározott ruházatot?

Biztosítja-e a nevelőszülő a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 78.§-ban meghatározott tisztálkodási szereket, textíliát és ágyneműt?

Az önálló életre való felkészítés érdekében hogyan vonja be a gyermeket életkorának megfelelően a

- háztartási teendők végzésébe?
- a családi gazdálkodás megtervezésébe?
- a pénzkezelésbe?

2. A GYERMEK NEVELÉSÉRE VONATKOZÓ ISMERETEK, MÓDSZEREK

A nevelőszülő ismeri-e a gyermek életkori szakaszok szerinti fejlődési szükségleteit, tapasztalt-e fejlődésbeli elmaradást?

Ezek korrekciójához igénybe vette-e szakember segítségét? Kihez fordult?

Az elmúlt 3 év során melyek voltak azok a problémák, amelyek a gyermek nevelése során a legnagyobb nehézséget jelentették a nevelőszülő számára?

Jelezte-e ezt a nevelőszülő? Kérte-e, elfogadta-e szakemberek segítségét?

3. A HATÉKONY FEGYELMEZÉS MÓDSZEREI

Milyen módon jutalmaz a nevelőszülő?

Milyen gyakran, milyen alkalmakkor teszi ezt?

Milyen módon büntet a nevelőszülő?

Milyen gyakran, milyen alkalmakkor teszi ezt?

Milyen a család nevelési légköre?

4. A GYERMEK POZITÍV ÖNÉRTÉKELÉSÉNEK, BIZTOS IDENTITÁSTUDATÁNAK KIALAKÍTÁSA

Vezet-e a nevelőszülő élettörténetkönyvet, vagy egyéb módon rendezi a gyermek emlékeit?

Milyen módon segíti a gyermek pozitív önértékelésének kialakítását? (pl. tehetség gondozás)

5. SÚLYOS NEVELÉSI PROBLÉMÁK

A nevelőszülői családban nevelkedő gyermekek, fiatal felnőttek ellen az elmúlt 3 év során indult-e szabálysértési eljárás, büntetőjogi felelősségre vonás? Milyen „ítélet” született?

A nevelőszülőtől történt 24 órát meghaladó engedély nélküli eltávozások, szökések száma? Hány gyermek, hány esetben szökött?

6. A CSALÁDBAN NEVELKEDŐ GYERMEKEK KAPCSOLATTARTÁSA

Hány gyermeknek van kapcsolattartása vér szerinti szüleivel, hozzátartozóival, és mi módon?

Megfelel-e ez a határozatban foglaltaknak?

Milyen a nevelőszülő kapcsolata a vér szerinti szülőkkal, hozzátartozókkal?

Igényelt-e a nevelőszülő segítséget szakemberektől a kapcsolattartások lebonyolításában?
Hogyan segíti a gyermeket a kettős hovatartozás érzésének kezelésében?

Okozott-e a kapcsolattartás magatartási problémákat a gyermeknél, hogyan tudta ezt a nevelőszülő kezelni? Kért-e, elfogadott-e segítséget ebben a témában?

7. ÁLLANDÓSÁG, BIZTONSÁG

Az elmúlt 3 év során került-e hazagondozásra gyermek a nevelőszülői családból?

Megfelelően tudta-e kezelni a hazagondozási folyamat gyermekre és saját családjára való hatását?
Igényelt-e ebben segítséget?

Az elmúlt 3 év során került-e átgondozásra örökbefogadó családba gyermek a nevelőszülői családból?

Megfelelően tudta-e kezelni az átgondozási folyamat gyermekre és saját családjára való hatását?
Igényelt-e ebben segítséget?

Az elmúlt 3 év során nevelőszülő maga örökbefogadott-e gyermeket a nála nevelkedők közül?

Jelentett-e ez problémát a más gondoskodási formában ott nevelkedő gyermekekre nézve?

Az elmúlt 3 év során került-e a nevelőszülői családból gyermek más gondozási helyre? Mi volt a gondozási hely megváltoztatásának oka, ki kezdeményezte?

Kért-e, elfogadott-e ebben a krízishelyzetben segítséget?

UTÓGONDOZÓI ELLÁTÁSBAN RÉSZESÜLŐ FIATAL ESETÉN:

Sikerült-e megfelelően közvetíteni azokat a családi értékeket, normákat, amelyek az önálló életvitelhez szükséges ismereteket, képességeket megalapozzák?

Az elmúlt 3 év során került-e ki a nevelőszülői családból utógondozói ellátásban részesülő fiatal?
Hogyan? Más gondozási helyre került, vagy önálló életet kezdett?

8. SZAKKÉPZETT CSOPORT TAGJAKÉNT DOLGOZNI

Részt vett-e a nevelőszülő a gyermek(ek)re vonatkozó tervkészítési folyamatban?

Megfelelően, az adatvédelemre vonatkozó szabályok betartásával kezeli-e a nevelőszülő a gondozottak személyes iratait, a különféle nyilvántartásokat?

Milyen a nevelőszülő szakmai kapcsolata a nevelőszülői tanácsadóval? Mi jellemzi kommunikációját?

Milyen a nevelőszülő kapcsolata az oktatási-nevelési intézmények szakembereivel? Képes-e hatékonyan képviselni a gyermek érdekeit, vagy ebben igényelte-e a nevelőszülői tanácsadó, a hivatásos gyám segítségét?

Ha a gyermek/fiatal felnőtt dolgozik, érdeklődik-e munkahelyén beilleszkedéséről, munkavégzéséről?

Ha a már nem tanköteles gyermek, illetve fiatal munkanélküli, hogyan segíti a munkahelykeresésben, illetve a munkaügyi központtal való együttműködésben?

A nevelőszülő eleget tett-e továbbképzési kötelezettségének? Az elmúlt 3 év során hány alkalmat mulasztott?

A kötelező továbbképzésen túl a nevelőszülő részt vett-e esetmegbeszélésen, szupervízió, más képzésen?

(A pszichológiai szakvélemény és a gyermekvédelmi gyámi vélemény a felülvizsgálati dokumentáció mellékletét képezi.)

ÖSSZEGZÉS, ÉRTÉKELÉS

1. A felülvizsgálatot végző szakemberek értékelése, javaslata:

Dátum:

Készítette:

.....
Név
nevelőszülői tanácsadó

.....
Név
szakmai vezető

A fentiek értelmében a kötelező 3 évenkénti felülvizsgálat eredményeképpen a nevelőszülő feladata ellátására

alkalmasnak tartom

nem tartom alkalmasnak.

Kelt:

[NÉV]
titulus
a működtető nevében

Látta és átvette:

Dátum:

.....
nevelőszülő

20. számú melléklet

Tájékoztató levél nevelőszülő részére a 3 éves felülvizsgálatról

Tisztelt Nevelőszülő!

Mint ahogy bizonyára tudomása van róla, a törvény háromévente kötelező alkalmassági vizsgálat lefolytatását írja elő a működtetők számára. A 20.....-ben az Ön esetében is aktuális ennek a kötelezettségnek a teljesítése.

Az eltelt 3 év közös munka értékelésével a vizsgálat lehetőséget nyújt a további együttműködés fejlesztésére. A pozitívumok, az elért eredmények és a nehézségek áttekintése alkalom lesz az Ön nevelőszülői tevékenységének elismerésére, szükség esetén a változtatások irányának meghatározására, mely segítséget nyújt mind az Ön, mind a gyermek(ek) fejlődését és a nevelőszülői munkáját segítő szakemberek számára. Bár a folyamat feltárhat nehézségeket, megoldandó problémákat, de célja alapvetően nem a hibák keresése, hanem a nevelőszülő gyermekvédelmi tevékenységének szakmai megerősítése.

A folyamat a következő lépésekből fog állni:

- kérünk egy nevelőszülői önértékelést (szempontokat segítségként alábbiakban adunk)
- környezettanulmány készítése az aktuális lakáskörülményekről (nevelőszülői tanácsadó készíti el)
- háziorvosi vélemény beszerzése
- gyermekvédelmi gyám véleményének bekérése
- pszichológiai vizsgálat

A beérkezett dokumentumok, szakmai vélemények alapján készül el a nevelőszülői tanácsadó által készített összegző értékelés, melynek egy példányát személyesen adunk át Önnek.

SZEMPONTOK AZ ÖNÉRTÉKELÉS ELKÉSZÍTÉSÉHEZ

(kb. 2-3 oldalban mutassa be):

- a) történtek-e jelentősebb változások a családjában az elmúlt 3 évben (pl. férőhelybővítés, felnőtt gyerek kirepülése, betegség, nevelt gyermek elkerülése vagy új kihelyezés, stb.)
- b) milyen sikereket, örömeket, vagy nehézségeket említene az elmúlt 3 évből
- c) értékelje nevelőszülői tevékenységét a FIKSZ képzésen tanult kompetenciák mentén – miben erősödött, és hol érzi még a további fejlődés szükségét (1. gondozási teendők,

2. fejlesztés, 3. vér szerinti kapcsolatok ápolása, 4. életre szóló biztonság, 5. csapatmunka)

d) milyen tapasztalata van a szakemberekkel való együttműködésről

e) milyen további tervei vannak a nevelőszülőség terén

f) milyen segítséget igényel a további munkájához

Amennyiben megoldható, kérem, hogy az egész családját bemutató aktuális fotót is mellékeljen. Az önértékelést írhatja, géppel, vagy ha nincs rá módja, kézzel is.

Beküldési határidő:

A dokumentumokat eljuttathatja hozzánk postán vagy személyesen: [CÍM]

email-ben: [E-mail CÍM]

faxon:

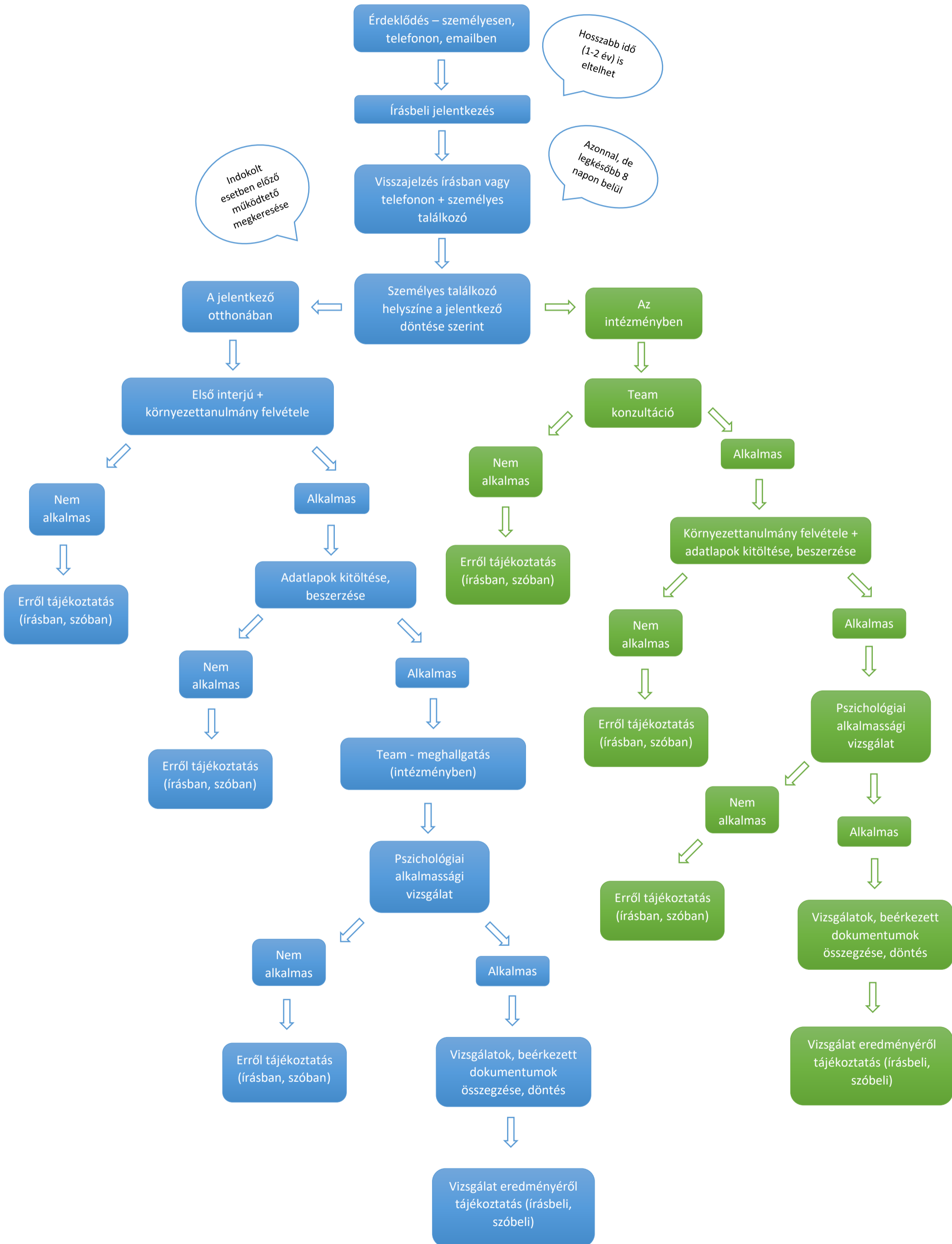
Kérem, hogy a határidő betartásával segítse elő közös feladatunk megvalósítását.

Kelt:.....,évhónap....nap

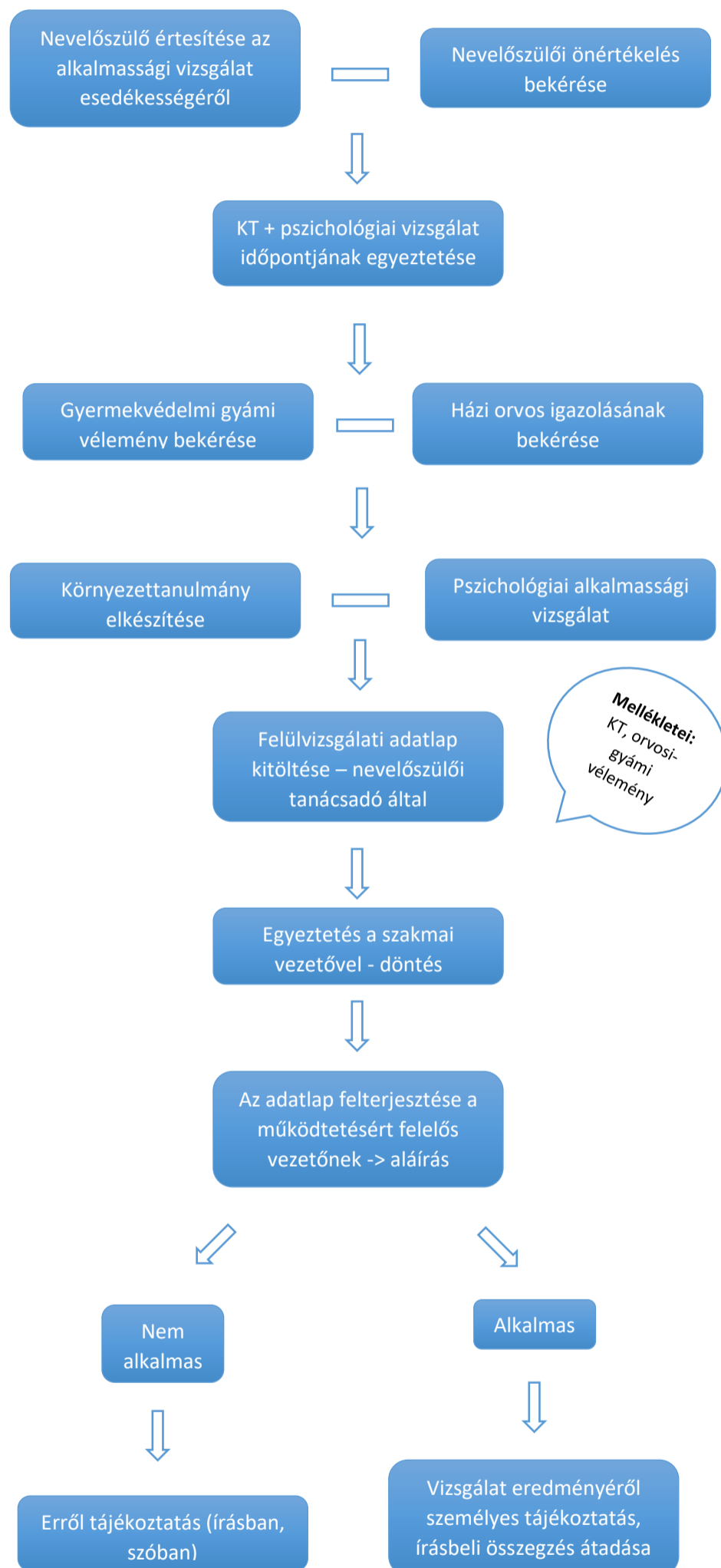
Köszönettel:

NÉV
titulus

A nevelőszülők jelentkezésének, alkalmassági vizsgálatának folyamatábrája

A nevelőszülők háromévenkénti alkalmassági felülvizsgálatának folyamatábrája

A nevelőszülők rendkívüli alkalmassági felülvizsgálatának folyamatábrája

